

# VIENYBĖ

LVII 49 Nr. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. GRUODŽIO (DEC.) 11 D. • 1953 M. • KAINA 10c.

## DABAR

Ar susitars Berlyne?  
J. Sibelius sukaktis  
Labai įdomi studija  
Dėl socialdemokratų

JUOZAS TYSLIAVA

Būtų stebuklas, jeigu būsimose konferencijose sovietai staiga taptų sukalbama.

Abejotina, ar ir Bermudos konferencijos dalyviai, Eisenhoweris, Churchillis ir Bidault, tuo labai tiki.

Zodžiu, ar Trys Didieji, pasikeitę nuomonėmis Bermudos saloje, pagaliau galės susitarti su Ketvirtuoju bent Europos reikais, tai klausimas, kuris faktinai yra didesnis už pačius Didžiuosius.

O tuo tarpu Eisenhoweris kalba:

„Mes tikime, kad ši konferencija pradės tokius santykius su Sovietų Sąjunga, kurie eventualiai gali priversti prie laisvo Rytų ir Vakarų tautų bendradarbiavimo.“

Kalba, kurią prezidentas Eisenhoweris pasakė Jungtinių Tautų Pildinies sesijoje, yra įdomi daugeliu atvejais.

Įdomiausia — tai, kad atominės energijos kontrolės klausimu prezidentas išplėšė sovietams iš naug iniciatyvą.

Kiek tai liečia būsimąją Ketvirtųjų Didžiųjų konferenciją, tai vienas tos prezidento kalbos sakiny, betgi, mums neaiškūs. Pavyzdžiui, jis sako:

„Mes niekad nesulaukime ir nesulaukime Sovietų Sąjungai, kad ji atsisakytų to, kas jai teisėtai priklauso.“

Tai, dabar kyla klausimas, kas jai teisėtai priklauso?

Ar tas tautų kalėjimas, kurį mes vadiname Sovietų Sąjunga, yra teisėtus?

Tuo metu, kai mes, New Yorko lietuviai, ruošiamės kvielti Simkūną ir Gruodžio minėjimui (šį sekmadienį), tai Suomija švenčia savo kompozitoriaus Jan Sibelius 88 metų amžiaus sukaktį.

Didvyriška suomių tauta, mokėjusi ginti savo laisvę, taip pat moka gerbti ir savo kūrybos genijus.

Ir štai gruodžio 8 dieną net 50 miestų gatvės bei parkai Suomijoje pavadinti didžiojo kompozitoriaus vardu.

O ką bekalbėti apie Jan Sibelius kūrybą, kuri triumfuoją visoje šalyje ta proga vykstančiuose koncertuose...  
Suomiams, tiems mūsų draugams tolimoje šiaurėje, Jan Sibelius genijaus gali pavydėti visas kultūringas pasaulis.

Siomis dienomis knygų rinkoje pasirodė labai įdomi studija: „Nepriklausomos Lietuvos Pinigai.“

Knyga, kurią parašė Jonas K. Karys, buvęs Lietuvos Pinigų Kalkylos vedėjas, yra pirmoji tos rūšies mūsų numizmatikos literatūroje.

Šioje stambaus formato, 255 puslapių gausiai paveiksluotoje, knygoje duodama plati ir vaizdingas beatsikuriančios Lietuvos valstybės pinigų — ostrublio, ostmarkės, auksino ir lito — istorija.

Knygos autorius, kuris netrukus žada išleisti studiją apie senovės Lietuvos pinigus, yra apdovanotas lengvu rašymo stilium.

Tai knyga, kuri kiekvienam bus įdomi skaityti.

Birutė Grigaitytė - Novickienė, rašydama apie Lietuvį Seimą Petrapilyje, tarp kai kurių jo dalyvių, paminėjo ir socialdemokratą Jurgį Smolskį, kuris vėliau, nepriklausomos Lietuvos laikais, buvo sušaudytas kaip komunistas.

Dėl jos pastabos Karyje, būtent, kad socialdemokratui

## AMERIKA AGRESORIAUS ŽEMĖ GALI PAVERSTI TYRLAUKIU

Bet mano šalis nori būti konstruktyvi, o ne destruktivi, — pareiškė prezidentas Eisenhoweris, kalbėdamas Jungtinių Tautų Pildinies sesijoje. — Amerika ir jos sąjungininkai tarsi su sovietais.

1945 metų liepos 16 dieną Jungtinės Valstybės įvykdė pirmą atominio bandymo sprogimą Alamagorde, Naujosios Meksikos valstybėje.

Nuo tos dienos Jungtinės Amerikos Valstybės įvykdė 43 atominio bandymų sprogimus. Šiandien atsargoje esančios bombos yra daugiau negu 25 kartus galingesnės už tuos ginklus, su kuriais prasidėjo atominis amžius, o vandenilio ginklai prilįgsta milijonams tonų dinamito.

Šiandieną mūsų atominio ginklų masė daugelį kartų praeis sprogstamąjį visų bombų ir sprogimų atitikmenį, kuris buvo paleistas iš kiekvieno lėktuvo ir kiekvieno patrankos per visus antrąjo pasaulinio karo metus.

Tačiau baisi atominės galybės paslaptis ir šurpios mašinos atitenka ne vien tik mums. Pirmiausia šias paslaptis turi mūsų draugai ir sąjungininkai — Didžioji Britanija ir Kanada, kuriu mokslininkai taip žymiai prisidėjo prie pirmo atominės bombos išdirbimo ir patobulinimo.

Ta paslaptis taip pat žino Sovietų Sąjunga. Paskutiniomis metais Sovietų Sąjunga skyrė stambius išteklius atominiam ginklams gaminti. Tuo laikotarpiu Sovietų Sąjunga išbandė eilę atominio ginklų, tarp jų ir bent vieną su šilumine — branduoliniu reakcija.

Jeigu vienu laiku Jungtinės Valstybės savo žinioje turėjo tai, ką galima būtų pavadinti atominės jėgos monopoliju, tai jau keli metai, kai to monopolio nebėra. Todėl jeigu mes, anksčiau pradėdami, galėjome susikrauti tai, kas šiandien reikiąa kiekybine persvara, siaubingą atominės tikrovės aritmetika yra tokia, kad išryškėja du faktai.

Pirma, tos žinios, kurias dabar turi keturios valstybės, galop bus pasiekiamos ir kitoms.

Antra, net ir didelis pranašumas ginklų skaičiuose ir iš to einantis galėjimas naikinančiai atsikirti neturi jokios apsaugos nuo šurpių medžiaginių nuostolių ir aukų žmonių gyvybėms, neturi.

Laisvasis pasaulis yra šmešis plačios ir veiksmingos apsisaugojimo ir gynybos sistemų programos. Ta programa bus didinama ir greitinama.

Bet tegu ne vienas negalvoja, kad stambių sumų skyrimas „netrukdo būti geru Lietuvos patriotu“, dabar Julius Svitra rašo:

„Vioje lietuvių tautos margoje istorijoje nei jokia kita lietuvių organizacija nedavė lietuvių tautai tokį pasibaisėtiną kiekį išgamų, pasidavėlių ir niekšų, kiek jų davė Socialdemokratų Partija Lietuvoje ir Lietuvii Socialistų Sąjunga Amerikoje.“

Parsidavėlių yra visur. Juo buvo ir vienas Kristaus apaštalu.

Bet faktas yra faktas, kad socialdemokratams, kuriuos Svitra vadina banditais, dar praėjo amžiaus pabaigoje reikalavo Lietuvai nepriklausomybės.

Ir šiandien jie, kartu su kitomis politinėmis grupėmis, kovoja už Lietuvos laisvę.

To negalima sakyti apie Maskvai parsidavusius komunistus, kurių švitra neatskiria nuo socialdemokratų.

ginklams ir gynybos sistemoms, gali užtikrinti absoliutų saugumą bet kurios valstybės miestams ir piliečiams, Turint net ir galingiausią gynybą, agresorius, kuris turi veiksmingą minimalinį atominio bombų skaičių staigmeniniam puolimui, galimas dalykas, pajėgtų pakankamą savo bombų skaičių nustumti ant pasirinktų taikinių, padarant baisius nuostolius.

Jeigu tokis atominis puolimas būtų įvykdytas prieš Jungtines Valstybes, jų reagasimas būtų greitas ir ryžtingas. Amerikos smogimo atžal pajėgumas yra toks didelis, joz agresoriaus žemė bematant pavirstu tyrlaikiu. Bet tai nėra tikroji Amerikos tikslų, vilčių išraiška. Čia sustoti, reikėtų patvirtinti beviltišką įsitikinimo neišvengiamumą, kad du atominiai milžinai yra pasmerkti amžinai vienas į kitą mėtyti piktus žvilgsnius per drebantį pasauli. Čia sustoti reikėtų, bejeigiškai sutikti su galimbe, kad kultūrinis pasaulis bus sugriautas — sunaikintas nepakeičiamas žmonijos paveldėjimas, perduotas mums iš kartos į kartą, o pati žmonija, galimas daiktas, rasmerkta iš naujo pradėti amžius trukusią kovą — iš laukinės padėties žengti į kilnumą, teisingumą ir teisę.

Istorijos lapai sen-ten atžymi „didžiųjų nukariautojų“ veidus, tačiau visa istorijos knyga apreiškia niekados nesibaigiantį žmonijos įsiekimą taikos ir Dievo duotos teisės kurti.

Jungtinės Valstybės nori būti žinomos iš šios istorijos knygos, o ne iš atskirų jos lapų. Mano šalis nori būti konstruktyvi, o ne destruktivi. Ji nori tautų santalkos, o ne karų. Patį gyvenimą laisvėje ir pasitikėjime, ji nori kad ir kitų tautų žmonės lygiu būdu džiaugtųsi teise — pasirinkti savo gyvenimo kelią.

Tai, mano šalies tikslas yra padėti mums iš šios tamsios siaubo buities išėiti į šviesą, surasti kelią, kuriuo žmonija protai, žmonių viltys, žmonių sielos visur galėtų žengti taikos laimės ir gerovės keliu.

As žinau, kad šiame įsiekio-

jime mes privalome būti nekantrūs.

As žinau, kad dabartiniame susi-každušiamame pasaulyje išganymo nepasiekisi vienu dramatišku veiksmu.

As žinau, kad reikės daugelio žygių ir daugelio mėnesių iki viena dieną pasaulis galės pasisūriėti pats į save ir tikrai susivokti, kad jam nušvito nauja tarpusavio taikingo pasitikėjimo nuoptaka.

Jungtinės Valstybės ir jų sąjungininkai — Didžioji Britanija ir Prancūzija — pastaraisiais mėnesiais mėgino daryti kai kuriuos žygius. Tegū ne vienas nesako, kad tai mes vengiamo konferencijų stalo.

Visai neseniai mes gavome iš Sovietų Sąjungos tai, kas iš tikrųjų yra pareiškimas noro sušaukti keturių valstybių konferenciją. Sykiu su mūsų sąjungininkais, Anglija ir Prancūzija, mes su pasitenkinimu pastebėjome, kad šioje notoje nebūtų neprimintų sąlygų, kurias prieš tai Sovietai buvo staę. Todėl mes galutinaiame Bermudos komunikate pareiškėme savo sutikimą susitikti su Sovietais kaip galint greičiau ir apsvarstyti opias problemas.

Jungtinės Valstybės ir jų sąjungininkai sutiko susitikti su Sovietais Berlyne artimiausiu laiku.

Amerikos vyriausybė, šiai konferencijai ruošiasi su viltingu nuosirdumu.

● Tornado nusiaubė Vicksburgo miestą, Mississippi valstybėje. Zuvo 30 asmenų ir sužeistų 230. Nuostolių padaryta apie 25 mil. dol.

● Jordanas pateikė penkis naujus kaltinimus prieš Izraelį. Tvirtinama, jog Izraelio lėktuvai dažnai įskrenda į Jordaną teritoriją. Be to, nestingga pasienio incidentų.

● JAV viceprezidentas Nixon tris dienas viešėjo Pakistane. Ta proga spėliojama, jog Pakistanas iš JAV susilauks atitinkamos paramos. JAV nenorinčios ten turėti savo karinių bazių, bet, atrodo, pagelbės Pakistanui su sąlyga, jog toji parama bus panaudota tik gynybai.

● Prancūzijos premjeras Laniel, atvykęs į Bermudą, susirgo ir turėjo gulėti lovą. Konferencijoje jį pavadavo užsienio reikalų ministris Bidault.

● Sveicarijos gyventojai pasisakė prieš valstybinių mokesčių pratęsimą. Pagal dabartinį įstatymą, tokie mokesčiai bus renkami tik iki 1954 m. pabaigos. Kasmet tokiu būdu valstybė susėmdavo 230 mil. šv. frankų.

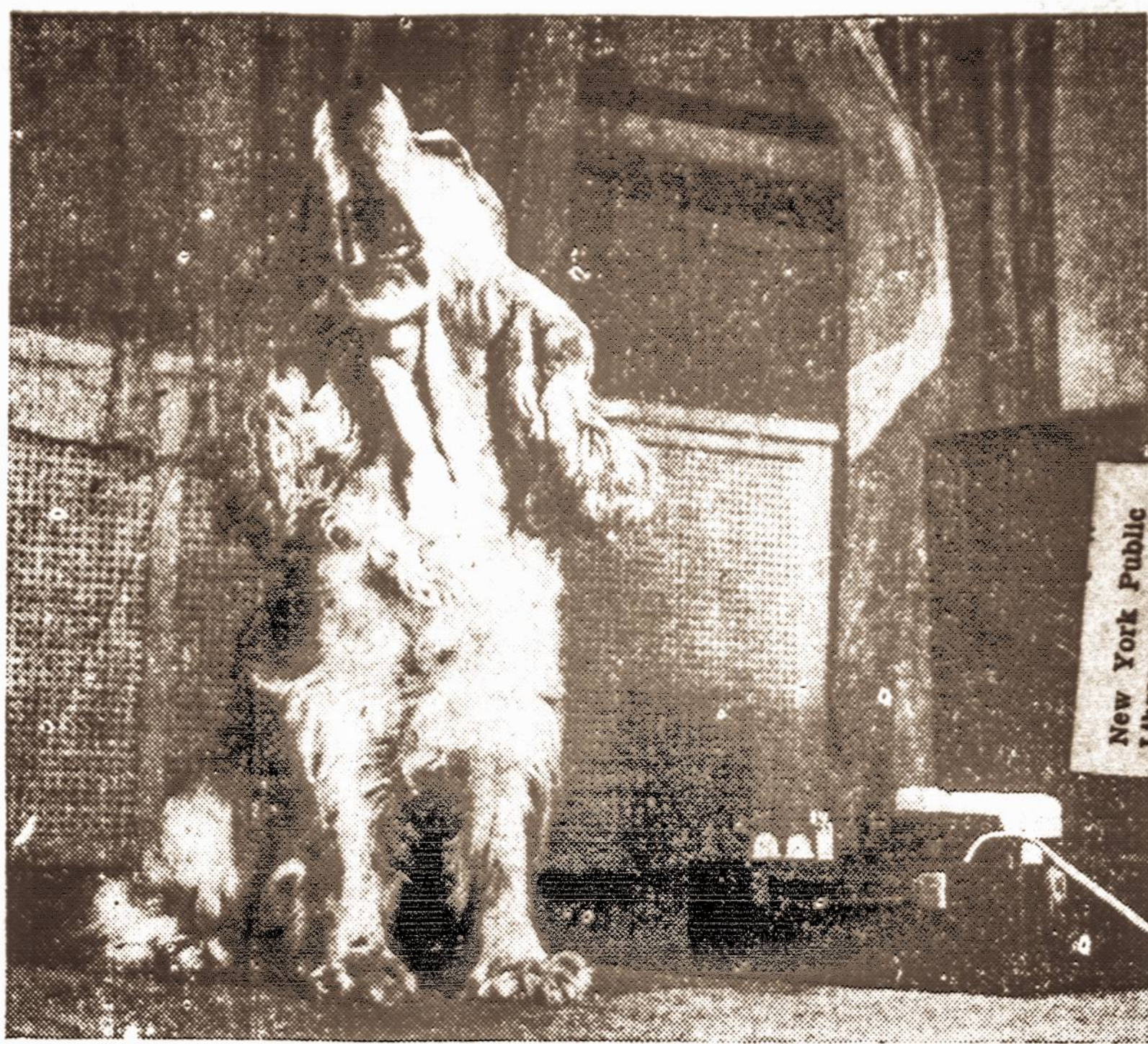
● JAV zionistų vadovybė, atstovaujanti 750,000 nariu, patinkamas paramos. JAV nenorinčios ten turėti savo karinių bazių, bet, atrodo, pagelbės Pakistanui su sąlyga, jog toji parama bus panaudota tik gynybai.

● Atrisakydami mokėti mokesčius ir norėdami prisidengti diplomatinėmis privilegijomis, sovietai prarado dvi rezidencijas Long Island. Dabar Višinskiui nupirktas namas 68-toj gatvėj, Manhattane. Sovietai sumokėjo 150,000 dol. gryna.

● Anglijoj taip šilta, jog ne tik žydi gėlės, bet prisipro ir kai kurių rūsijų uogos.

● Gynybos sekretorius Wilson, kalbėdamas Indianapoly, pareiškė, kad JAV oro laivynas yra pats pajėgiausias visame pasaulyje. Paminėjo, jog karas Korėjoje parodė, jog amerikiečiai turi ir geriausius lakūnus.

● Trijų didžiųjų konferencijai paminėti, Bermudos paštas yra išleides atitinkamus pašto ženklus.



Šis šunelis (jis gyvena New Yorke) negali nedainuoti...

## KOMUNISTAI LIUDIJO, KAIP LIETUVOJE ŽUDĖ ŽMONES

Pravieniškų žudynėse išlikęs gyvas Jonas Budzeika Kongreso Komisijos nariams parodė kulkos ženklą petyje ir durtuvo ženklus kūne.

Gruodžio 7 ir 8 Detrote Kersteno vadovaujama Kongreso Komisija apklausinėjo liudininkus, žinančius Baltijos kraštų užgrobito aplinkybes.

Pirmą dieną liudijo buvęs studentas Antanas Banionis ir buvęs Lietuvos premjeras gen. Jonas Cernius. Antrą dieną pridengęs veidą juodu gaubtuvu, parodymus davė lietuvis, Pravieniškų žudynių mirtininkas. Jis buvo šaudomas, tačiau išsigelbėjo po savo draugų laimėjimo.

Kitas Pravieniškų mirtininkas Jonas Brazeika parodė net kulkos ženklą petyje — ir durtuvo ženklus kūne.

Jis papasakojo, kad Pravieniškų žudynėse apie trisdešimt žmonių panašiu būdu (tarp laivonų) išsigelbėjo, o apie keturis šimtus aštuoniasdešimt lietuvių žuvo.

Dirbdamas Kauno Sunkiųjų darbų kalėjime malkų kirtėjas Jonas Brazeika matydavęs, kaip po naktinių tardymų komunistai per langą iš kamero-

kieman išmesdavo nukankintųjų lovonus.

Vieną naktį iš kamero kieman buvė išmesta apie penkiasdešimt nukankintųjų.

Šis Kongreso Komisijai liudijęs lietuvis buvęs komunistų sumtas už tai, kad kratos metu pas jį rado savanorio liudijimą ir įtarė kovojusį prieš bolševikus nepriklausomybės kovų metais.

Brazeika Kongreso Komisijai papasakojo, kad Pravieniškėse buvo sušaudyti ne tik kaliniai, jų tarpe ir trys Amerikos piliečiai, kurių pavardes liudininkas nurodė Komisijai, bet net administracijos personalo nariai su jų šeimomis.

Išklausęs Brazeikos parodymo, Komisijos narys Bentley pareiškė, jog panašius žiaurumus komunistai vykdė ir Korėjoje. Ten komunistų teroro aukomis buvo Jungtinių Tautų kariai, jų tarpe daug amerikiečių, o taip pat civiliai Korėjos gyventojai.

Vienas paskutiniųjų liudijo Detrote Universiteto profesorius dr. Pranas Padalskis.

Buvęs Lietuvos premjeras generolas Jonas Cernius nupasakojęs, kaip sovietai privertė Lietuvą sutikti su sovietų kariuomenės įguli išleidimu Lietuvoje ir kaip sovietai pagrobė kraštą, sulaužydami visą eilę padarytų tarpusavio sutarčių.

Ketvirtadienį Kongreso Komisija tęsė savo darbus Chicagoje, kur irgi netrūkstą sovietinio teroro aukų.

Amerikos spauda skiria pirmuosius puslapius Kongreso Komisijos darbams nušviesti. Liudininkų parodymai duodami per radiją, televiziją ir kino kronikose.

### LIETUVIS NEW YORKO MIESTO ISTORIJOJE

New Yorko miestui siemet suėjo 300 metų amžiaus. Iki 1790 metų jis buvo pirmųjų nuo Anglijos atsiskyrusių kolonijų sostinė. Tada jis turėjo vos 33,000 gyventojų.

New Yorko istorijoje gražų vaidmenį yra suvaidinęs ir vienas lietuvis. Kai miestas dar buvo olandų valdomas ir vadinas Naujuoju Amsterdamu, paskutinis olandų kolonijos gubernatorius Peter Stuyvesant iškvietė į Ameriką vienai New Amsterdamo mokyklai lotynų kalbą dėstyti Lietuvos profesorių Aleksandra Karolį Kuršį. Jis atvyko į New Amsterdamą — New Yorką 1659 m. New Yorko istorijos knygoje yra aprašyta ir jo, kaip gydytojo veikla.

Po kelių metų Kuršius grįžo į Leideno universitetą Olandijoje aukštuosiuose moksloose pasitobulinti.



Negalėdamas pakęsti ugnikalnio dulkių, laikraščių parduotuvės Anchorage, Aljaskoje, buvo priverstas užsidėti kaukę.

APLINK PASAULI



# LIETUVOS LAISVĖS DARBE TURI BŪTI VIETOS VISIEMS

Olio kalba, pasakyta Amerikos Lietuvių Kongrese, Čikagoje

Šis Amerikos Lietuvių Kongresas yra rengiamas tikslu pademonstruoti, kad mes, lietuviai, šioje kovoje, kurioje gresia pavojus Amerikos laisvės principams, esame vieningi ir trokštame, kad tie laisvės principai būtų pritaikomi ir Lietuvos laisvės byloje atstautant nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Atsimeinant, kad šiame susirinkime mums yra svarbu pasirodyti vieningai, aš nenoriu ir nemanau nieko įnešti kas sudarytų šiame Kongrese disonanso arba išskeltų kontroversines diskusijas. Bet aš jaučiu, kad yra reikalinga tai pasakyti, nes užkulisuose girdima šnabzdėjimu, kad esa vykdomajame komitete eina kova už laurų pasisavinimą ir kad net norima Antaną Olį ekskomunikuoti.

Tikėkite man, kad tokiuose ganduose nėra teisybės. Aš neturiu jokių ambicijų ir net negalėčiau būti nei Tarybos pirmininku, nei sekretoriumi, ir mano karjeroje neįmanoma siekti ministerio vietos, nei būti lietuviško laikraščio redaktorium. Tad vykdomajame komitete nėra varžytinių dėl vietų arba laurų pasidalinimo. O dėl ekskomunikavimo mano asmens, tai, deja, mano atėjus Amerikos gyvenime nepriklausomo vykdomojo komiteto malonės.

Is kitos pusės, aš esu ne kartą viešai pasakęs, kad p. Šimutis ir dr. Grigaitis yra daug darbo idėję Amerikos Lietuvių Taryboje ir kad jiems, o ypačingai ponui Antanui Rudžiui, mes visi privalėtume būti dėkingi už tas pastangas, kurios privedė prie sekmingo Kersteno rezoliucijos priėmimo Jungtinių Amerikos Valstybių Kongrese. Žinoma, mes neprivalome užmiršti, kad prie šio pasisiekimo truputį prisidėjo respublikonai, pradedant prezidentu Eisenhoweriu, kongresmanu Kerstenu, kong. Alenu, speakeriu Martinu ir kitais, kurie galėjo paveikti Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso nusistatymą šiame rinkale.

Na, galbūt respublikonas Vaidyla ir Olis mažiau pasidarbovo negu kiti. Bet vienas svarbus momentas nėra žinomas mūsų visuomenėje, — būtent, kad Vincas Kvietkus galbūt daugiau pagelbėjo visam reikalui, negu kas kitas, kada Kersteno rezoliucija buvo tikrai kritiškoje padėtyje jau Jungtinių Valstybių Kongreso sesijai baigiantis.

Vincas Kvietkus, būdamas nacionaliu pirmininku Lietuvių Tautinės Grupės respublikonų partijoj ir turėdamas įtakos Respublikonų Komitete, padarė žygius ne tik Respublikonų Komitete, bet ir Pensilvanijos kongresmanų elisė, be kurių vargu ar būtų Kersteno rezoliucija sėkmingai priimta. Už tą jo nepaprastą talką mes privalome būti tikrai dėkingi Vincui Kvietkui.

Kaip ten bebūtų, buvę svarbūs kad pirmą kartą Amerikos Lietuvių istorijoje Jungtinių

## NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nervišku ligų ir nervišku galvos skaudėjimu, nuo galčių ir lytiško silpnumo, erėito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumu — išsėrimingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežinotini kokia liga sirgijumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama artos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Pristūnciam į namus.  
**ALEXANDER'S CO**  
414 WEST BROADWAY  
South Boston 27, Mass.



Antanas A. Ollis

Amerikos Valstybių Kongresas oficialiai pasisakė dėl Lietuvos laisvės paneigimo. Ir šandien prieš mus stovi didysis klausimas — būtent, ar mes mokėsime pilnai ir tinkamai išnaudoti tą progą. Amerikos lenkai turėjo tokią pat progą su Šavo Katyno rezoliucija. Daug buvo rašyta laikraščiu skiltyse apie Katyno Kongresinio Komiteto tardymus, bet jiems pasibaigus pasiliko senasis klausimas — "O kas toliau?"

Aš žinau, kad šiame Kongrese nebus galima praveisti kokių nors naujų sumanymų mūsų veiklos patobulinimui, nes mes esame taip susitarę, kad bet kokia permaina turi būti pirma užgirta ir priimta kiekvienoje srovinėje grupėje. Anot Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininko Šimučio, mes esame dženitelmeniškai susitarę dėl tokios tvarkos, ir nors kartais tas mums užkerta kelią į demokratinę progresą, bet kagi dabar padarysi — taip esame susitarę.

Is kitos pusės tai dar nereikia, kad mums nevalia arba negalima pagalvoti, o vėliau kiekvienoje idėjinėje grupėje pasitarti dėl tokių sumanymų, kurie pagerintų ir patobulintų mūsų veiklą šioje kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Pirmausia, ryšyje su Kersteno rezoliucijos tardymo išpopuliarinimu plačioje Amerikos visuomenėje, būtų verta pagalvoti apie sudarymą stipraus komiteto, į kurį būtų galima pakviesti daug įtakingų amerikiečių. Toks, tikrai amerikiečių komitetas, stovėdamas šios akcijos užnugarėje, neduotų progos priekalštams, kad būk Kersteno Rezoliucijos reikalui daro spaudimą tik maža grupė Amerikos lietuvių, ir kad jų lojalumas Amerikai yra tik antrašėlis. Įtakingas amerikiečių komitetas padėtų mums finansuoti mūsų šį šventą darbą, mes jie sukeltų savo tarpe pinigų dėl šio laisvės principo, kuris jiems taip pat yra prie širdies, kaip ir mums.

Toliau, ar nebūtų verta pagalvoti kaip būtų galima glaudžiau ir nuosirdžiau visiems bendradarbiauti, ir kaip galima geriau išnaudoti visas mūsų jėgas, nė vieno neatstumiant, kuris bet kuo galėtų prisidėti prie to sunkaus ir nedėkingo darbo.

TIKAMIAUSIOS ILGIEMS ŽIEMOS VAKARAMS ir Kalėdų dovanoms KNYGOS gaunamos iki Naujų Metų beveik už pusę kainos.

CIKAGOS SESELIAM — septymios novelės, baisesnės už Upton Sinclair'io Raista, iliustruotos, 316 psl. Kaina \$3.00.  
SLIUARTARNIAI Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakytą apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuvių. 652 psl., Jono Siupo, "dėdės" šerno ir kun. Dembskio atvalzdai, kaina tik 3 doleriai.  
SIRDIES RŪMAL Am, lietuvių gyvenimo romanas, pirmas apie širdį, iliustruotas, 450 puslapių, kaina 4 doleriai.  
Visos 3 knygos tik už 6 dolerius! Bet šita beprotiška nu-mušta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kiskite į voką \$6.00 ir siuskite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmoka-me.

kingo darbo, kuris reikalingas prieš tai atlikti, negu bet kas iš mūsų matysime išvaduoat mūsų tėvų kraštą iš sovietų vergijos.

Amerikos kontinente yra žiniška intelektualai jėga naujakurių elisė, kurie jau keleri metai dar tarp veikia ir dirba, bet dar mes jų oficialiai neįsileidžiame į Amerikos Lietuvių Tarybą ir ten neturi jokios reprezentacijos. Lietuvos laisvės darbas yra tckas didelis ir platus, kad jame privalėtų būti vietos visiems. Aš jokio formulės tam sumanymui šandien nesūliu, nes reikėtų apie tai pasitarti ir mūsų grupės privalėtų apie tai pagalvoti ir padiskutuoti. Bet man atrodo, kad dėl paties principo, jor šios naujos jėgos privalo būti atstovaujamos Alte, neturėtų būti jokio klausimo, nes mes visi remiame demokratinį atstovavimą dėsnui. Be to, juk norime, kad mūsų jėgos augtų ir stiprėtų, o ne mažėtų.

Bet svarbiausia būtų mėginti siekti daugiau geros valios ir tolerancijos mūsų veikloje. Mes galime turėti skirtingų nuomonių dėl įvairių metodų arba formuliu, kaip eiti prie Lietuvos išlaisvinimo. Galbūt dėl šių metodų ir planų pasiginčyti ir net pasibarti. Bet pasekmės tu diskurcijų neprivalėtų mus skirstyti į vieną prieš kita nusistačiusią grupę. Nemėginkime vienas kitą nugalėti, nes tuo nieko nepadedame Lietuvos reikalui. Yra bendras mūsų priešas — komunizmas ir prieš jį mes privalome bendrai ir glaudžiai dirbti, kad jį nugalėtume. Nesvarbu kas bus pirmose elisėse arba kas nusinės daugiau ar mažiau garbės tame darbe.

Tokioje nuotaikoje dirbant būtų lengviau atsiekti mūsų šventą tikslą ir paskubinti mūsų motutės Lietuvos išlaisvinimą.

## PADIDINO KRAUTUVE

So, Boston, Mass. — Gėlių ir dovanų krautuvs, Baltic Florists, savininkai Stepas ir Valentina Minkai pasistengė padidinti lietuviškų dovanų skyrių.

Šioj krautuvej dabar galima rasti įdomybių iš JAV, Kanados ir kt. kraštų: įvairių medžio drožinių, gitaro, lietuviškų atvirukų, plokštelių ir "Rūtos" saulainių.

Kas užėina ir pamato šį lietuvišką skyrių, džiaugiasi, jog ir So. Bostone pagaliau yra krautuvs, kur galima įsigyti, kas miela lietuviui.

**A. MIEŽIS**  
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS  
2207 N. 2nd STREET,  
PHILADELPHIA, PA.  
REgent 9-4156

**SIMON'S CAFE**  
S. KRAUCIUNAS, Sav.  
Pirmos rusies maistas  
DU BARAI  
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais  
26 ANDOVER STREET,  
LOWELL, MASS.  
2-8568

## JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

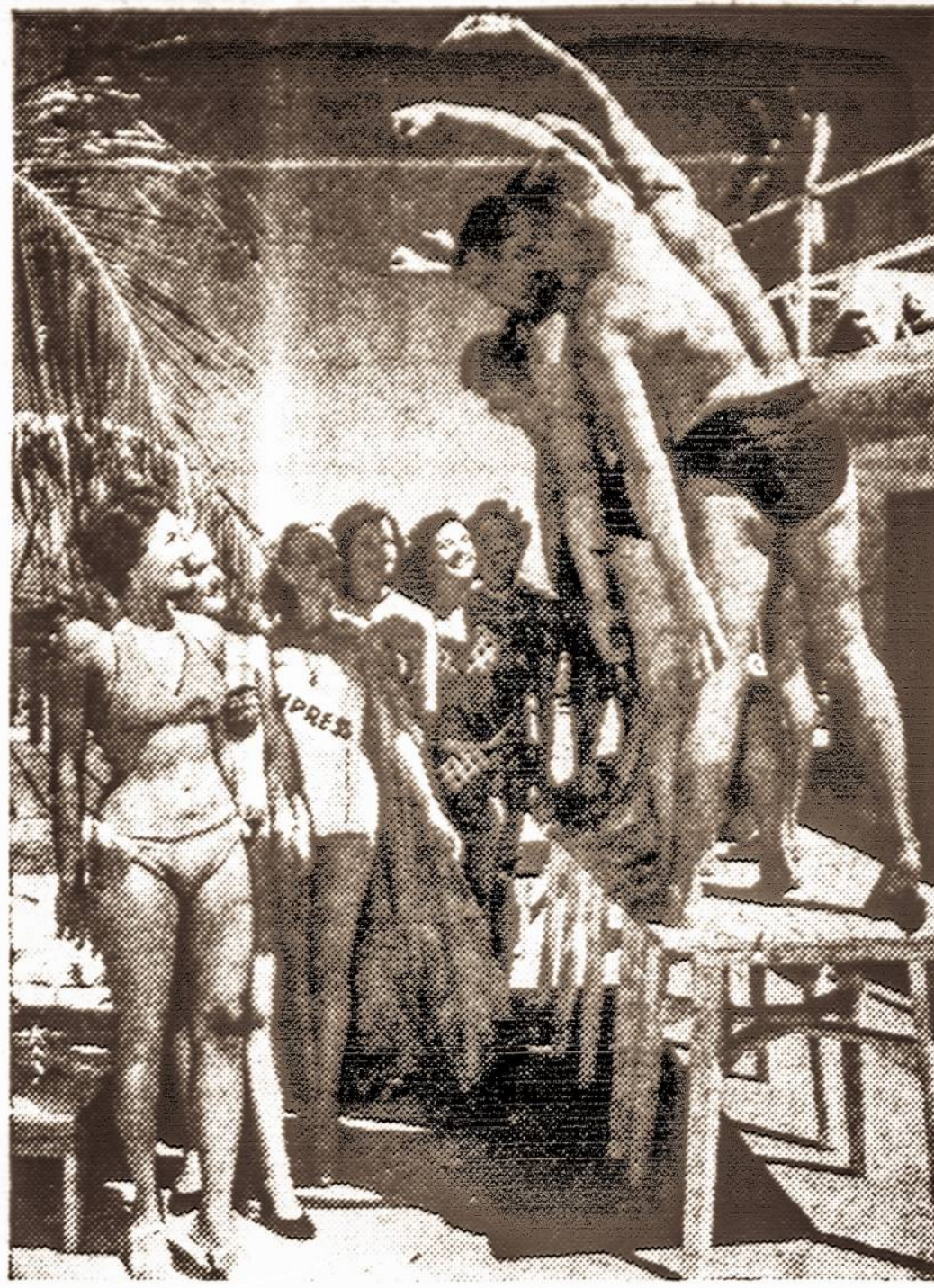
Jeronimo Cėno VILNIUS TARP AUDRU, didžiulė apie 570 pusl. knyga, vaizduojanti Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių vargus ir kovas už savo teises lenkų okupacijos metu. Knyga iliustruota Vilniaus ir Vilniaus krašto vaizdais, su žemėlapiams, gausi apybraižomis, intriguojanti aprašymais, būtina kiekvienam, besidominčiam Vilniaus problemomis. Knygos kaina 5.00 dol., su kietais viršeliais 1 dol. daugiau.

Luigi Pirandello PIRMOJI NAKTIS, pagarsėjusio italų rašytojo ir Nobelio premijos laureato novelių knyga, 121 psl. kaina 1.50 dol.

Prosper Merimee KOLOMBA, žymaus prancūzų klasiko romanas iš žiaurių vandėtis (kraujo keršto) papročių nuslaubtos Korsikos vaizdais ir žiaurais gyvenimo spalvingumu, 221 psl., kaina 2.25 dol.

VISOS ŠIOS KNYGOS GAUNAMOS LEIDYKLOJE IR PAS MŪSŲ KNYGŲ PLATINTOJUS

**TERRA**  
748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.



Floridoje: Šį kartą jos buvo teisėjais.

## SUSIKAUPKIME IR PAMĄSTYKIME

Minkaus radijo programoje adv. Salna pasakė:

Trumpa valandė susikaupkime ir pamąstykime! Argi mes šiame krašte nesame ramūs? Argi mūsų pastogė nėra šilta, jauki ir patogė? Argi mūsų vaikai čia basi ir alkani? Ar mes, kurie turime sveikatos, per mažai uždirbame? Ar kartais mes neleidžiame sau pasilepinti ir pinigų perteklium pasišvaistyti? Daugumas mūsų šioj šaly esame pajungti kietam ir neatlaidžiam darbui, betgi mes esame laisvi darba pasirinkti, o laisvė yra tiek atsio žmogaus, tiek jo šeimos šio gyvenimo apčiuopiamiausia laimė.

Lietuva šandien nuo mūsų yra atitverta subolševikintų maskolių sargyboj ir jų kruvinu kardu. Net mūsų laisakai, jeigu jie rašomi atvirai ir nuosirdžiai, gali mūsų artimuosius iš Lietuvos ištrėmti į Sibirą. Tad Lietuvai šandien mes galime padėti tik savo vieningumu, tik savo organizuotumu ir nepaliaujamu reikalavimu, kad sumindžiota tautų apsisprendimo teisė ir Lietuvos laisvė būtų atstatyta. Tą reikalą mes suprantame ir toj kovojo dalyvaujam. Kito kelio Lietuvai gelbėti šiuo metu neturime.

Tačiau Europoj, Vokietijoj ir Australijoj, dar yra 10 tūkstančių lietuvių. Jie vargsta, skursta ir kenčia, jie šaukiasi mūsų pagalbos. Tų Vokietijoj gyvenančių lietuvių tarpe yra 2 tūkstančiai vaikų, 530 džiovininkų, 408 sergantieji įvairiomis kitomis ligomis, 220 invallidų, 205 našlės su mažais vaikais, 425 gausingos šeimos, kurių tėvas ar motina yra ligoniniai, ir 610 senelių. Iš 208 Austrijoj gyvenančių lietuvių 150 yra vaikai, ligoniniai ir seneliai. Europoj likusių nelaimingų lietuvių gelbėjimas yra mūsų garbės ir sąžinės reikalas. Artimo melė pareikšti niekas mums nedraudžia, savo pareigą atlikti niekas mums negina.

Gruodžio 6 d. BALFO 17 — tasis skyrus Bostone pradeda šalpos vaju. Bus renkami draubūžiai ir pinigai. Atidarykime savo drabūžių spintas, paruoškime piniginę auką, svarbiausia — atverkime savo širdis! Tegu mūsų brolių vaikai būna tokie pat sotūs ir šiltai apširenti.

ge, kaip mūsų pačių vaikai! Tegu mūsų širdys išgyvena džiaugsmą, kai patirsim, kad mūsų aukos dėka ne vienas tautietis pakilo iš ligonio lovos! Tegu seneliai pajaučia mūsų globą. Kad jų gyvenimo saulėlydis nebūtų rūstus ir šaltas! Tegu rečiau, tegu daug rečiau yra ašaros per vargšes našlės veidai! Savo gallesinga širdimi tą gerą darbą mes galime atlikti. Tai yra ne tik lietuvių ir lietuvių, bet ir kiekvieno krikščioniškai išauklėto žmogaus pareiga. Tad visi kaip vienas paremkime BALFO 17 — tojo skyrus šalpos vaju Bostone! Seserys ir broliai, atsiminkime, tūkstantį kartų yra lengviau duoti negu prašyti. Aš tikiu, savo gallesingumu mes esame kilnūs ir garbingi.

● Kanados LB Šalpos Fondo Komitetas Toronte pervedė Vokietijos krašto Valdybos išlaikomoms pradžios ir vargo mokykloms 300 dol. Numatoma tokia suma surinkti kas mėnuo.

**WILLIAM VALAITIS**  
Visokerpiapas automobilių taisymas  
1730-2 E. Moyamensing Ave.  
Philadelphia, Pa.  
Tel. Howard 8-0596

**John Baltaduonis**  
FRANKFORD AVENUE  
CAFE  
1700 Frankford Ave.,  
PHILADELPHIA, PA.

**J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.**  
Tel. Locust 2-9229  
Laidotuvių Direktorai  
15 Trumbull Street  
New Haven, Conn.

**KARLONAS**  
Funeral Home  
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.  
280 CHESNUT STREET,  
NEW BRITAIN, CONN.  
Tel. 9-1181

**QUALITY MARKET**  
VICTOR ABECUNAS, Sav.  
356 PARK STREET,  
NEW BRITAIN, CONN.

**THOMAS MATAS**  
REAL ESTATE  
81 Fox Street  
Waterbury, Conn.

**WALLY'S RESTAURANT**  
Gerai žmonės, geri gėrimai, geras maistas  
865 BANK STREET  
WATERBURY, CONN.  
Tel. 3-9838

**PHILADELPHIA, PA.**  
**MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA**  
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.  
113 SOUTH 34th STREET  
Arti Pennsylvanians Universiteto  
**PETER DAVIDONIS**  
VYNAI — LIKERIAI — ALUS  
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

**ADAMS' CAFE**  
RESTORANAS IR BARAS  
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.  
Tel. PO 5-8785

**TRAUN'S BAR**  
AUGUST TRAUN, Sav.  
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.  
Tel. PO 5-9566

**LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**  
**JUOZAS KAVALIAUSKAS**  
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY  
1601-2 So. 2-nd Street Philadelphia, Pa.  
Tel. DE 4-5136

**CHARLES J. ROMAN**  
(RAMANAUSKAS)  
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia, Pa.  
Telefonas Popjar 4110  
Modernioka laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pazelvingiems suteikiama nakvyne — viskas demokamai. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausį patarnavimą

**UNION BRONZE FOUNDRY**  
High Grade Bronze Castings  
**STANLEY SKIKAS**  
SAVININKAS  
(Pėda nuo Union Avenue)  
Bridgeport, Conn.  
TEL.: 3-4696

Kurie norite įsigyti vasarnamį ar ūkį ir sveikam kalnų ore ilgiau gyventi, prie upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondack kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei parduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.  
**M. KerbeLo ir sūnaus įstaiga,**  
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

**LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CENTRAS CHICAGOJE**  
Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.  
**KETURIOS SALES**  
Išnuomojamas vestuvėms ir šiaip pobūviams su maistu ar be maisto.  
Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiams groja  
**BALIO PAKSTO ORKESTRAS**  
**LIETUVIŲ AUDITORIJA**  
3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS  
Tel. Victory 2-6172

**LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE**  
Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų imonė Amerikoj. Imonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.  
Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, Telefonai Europai klausyti radijo aparatai  
Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.  
**FURNITURE CENTER Inc.**  
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI  
[Imonės vedėjas Justas Lieponis]  
3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois  
Tel. Victory 2-4226



# KAIP OKUPANTAI PLĖŠIA LIETUVĄ

1952 m. okup. Lietuvoje visokiais mokesčiais ir pelnais nuo įmonių, neskaitytą geležinkelių, pašto pajamų ir mokesčių, kuriuos lietuviai kolūkininkai sumokėjo už savo daržiuoklių sklypus, surinkta ir įnešta į Sov. Sąjungos išdą daugia kaip 4.000 milijonų rublių, arba, išvertus doleriais oficialiu kursu 4 rubliai už vieną dolerį, — per 1.000 milijonų dolerių.

Iš tos sumos Sov. Sąjungos išdą gražino LTSR respublikos reikalams, kaip 1952 m. biudžetas rodo, arti 1.500 milijonų rublių. Tuo būdu iš Lietuvos išplėstų pinigų Sov. Sąjunga pasisavino 2.500 milijonų rublių arba 625 milijonus dolerių. Tik per vienus 1952 metus!

Kitaip tarus, per praėjusius metus Sov. Sąjunga iš kiekvieno Lietuvos gyventojų, jei skaitysime krašte 3 mil. žmonių, išplėdė po 840 rublių, t. y. tiek, kiek vidutiniškai vienas kolūkininkas per metus uždirba. Tačiau 1952 m. Sov. Sąjungai po 840 rublių Tarybų Lietuva turėjo sumokėti ne tik suaugusius ir darbingus piliečius, bet ir už kiekvieną ką tik gimusį kūdikį, už kiekvieną moterį, kiekvieną moksleivį ir

kiekvieną mirties patalę gulintį senelį. Po tokią pat sumą, t. y. po 2.500 milijonų rublių arba po 625 mil. dol., okupantas išplėdė iš Lietuvos ir 1951, ir ankstesniais metais, tokią pat sumą jis išplėdė pagal jau priimtą biudžetą ir šiais, ir kitais metais. O geriau to dalyko nežina įtikinėjami, kad tai reiškia „nesavanaudišką broliškų respublikų paramą lietuvių tautai“...

Lietuviški, patsidavėliai ir prisiplakėliai, įsakinėjami iš Maskvos, nepraleidžia nė vienos progos nepadėkoje, maskoliams už tariamą pagalbą lietuvių tautai. Ir paskutinis Lietuvos komunistų partijos centro komiteto plenumas, kurio nutarimas dėl priemonių okupuotos Lietuvos žemės ūkiui išvystyti paskelbtas lapkričio 14 d., rado reikalą pabrėžti, kad, girdi, „Tarybų Lietuvos žemės ūkiui broliškųjų tarybinių tautų, o visų pirma didžiųjų rusų tautos pagalbos dėka gausiai aprūpinamas priešakinė tarybine technika“.

Ir vis dėlto, nepaisydamos tos „pagalbos ir priešakinės technikos“, plenumas buvo priverstas konstatuoti, kad dideli nuostoliai, susidarę dėl gyvulių kritimo, neleidžia žy-

miau išaugti gyvulių skaičiui. Visiška nepatenkinamai įvykdyta pašarų bazė gyvulininkystei, maža gauta silos, sėkliai, labai blogai gyvuliai aprūpinami pastatais, silpnai mechanizuoti daug darbo reikalaujanti procesai fermuose, ypač blogai veikia MTS etc. Rusiškų agentų plenumas buvo priverstas pripažinti ir šimtus kelių trūkumų, kurie rodo, kad okupantai ne tik plėšia kraštą, bet ir visiškai susmukdė jo žemės ūkį. Jam „gerinti“ įsakyta tiesiog mobilizuoti visas specialistų pajėgas. (E).

## Trumpai

• Vieno Rytų Vokietijos komunistų laikraščio žiniomis, senatorius McCarthy, panaudodamas figūringą filmų žvaigždę Marilyn Monroe, padaidėjo žmonėms užmiršti jų pasigallintą likimą kapitalizmo sistemoje.

• Vienos San Diego, Cal., kirpyklos lange taip įrašyta: „Pasitenkinimas garantuotas, arba jūsų plaukai gražinami.“

• Dantų gydytojams yra siūloma marga uniforma: žali batai, geltonos kelnės ir sportiniai marškiniai. Esą, įprastiniai danti drabužiai vaikams primena kitus gydytojus ir iš anksto įvaro nereikalingos baimės.

• Hollywoodo naujas posūkis — dabar ne taip svarbi sultinga figūra, bet susidomėta išraiškingais veidais. Geriausi pavyzdžiai: Pier Angeli ir Audrey Hepburn.

• Vienam Mass. miestelyje buvo išaukšti gaisrininkai. Atvykę į tariamą gaisro vietą, jie rado tik merginą, kuri prispažino sukėlusį alarmą, nes buvo su vienu gaisrininku sutarusi pasimatymą. Išrinktas neatvykęs ir todėl ji nutarė patikrinti, ar jis tuo laiku dirbęs.

• Singapure teismas išteisino kinietę, sugautą gembliuojant. Pasirodė, ji tik buvo istikiama seni kiniečių tradicijai, pagal kurią vyro mirties diena, yra leidžiama lošti kortomis.

• Pisos, Italijoje, pareigūnai atsiskė užregistruoti naujagimį, nes kūdikio tėvas panoro jam duoti Benito vardą. Atrodė, fašizmas naikinamas iš pat šaknų...

• Rugsėjo mėn. McCarthy pareiškė, jog viena JAV armijos knygelė apie Sibirą yra „geriausia sovietinė propaganda.“ Pr. savaitę Višinskis taip pat pasisakė apie tą patį leidinį ir jį pavadino „vienu iš tų, kuriais siekiama kurstyti propagandą prieš Rusiją.“

• Mažiau kaip vienas iš penkių amerikiečių skaito knygą. Taip skelbia Gallup institutas. Šiuo atžvilgiu amerikiečiai yra žymiai atsilikę nuo kelių angliška kalbančiųjų. Pvz., vienas iš dviejų anglių yra susidomėjęs knygomis, o iš kanadiečių — knygas skaito vienas iš trijų. JAV turi 1,450 knygynų, tuo tarpu Danijoje, kur 4 mil. gyventojų, knygynų yra 650. Viešųjų bibliotekų JAV priskaitoma 7,500, o Švedijoje (7 mil. gyventojų) bibliotekų turima 3,500.

• 1951 m. rugsėjo mėn. kažin kas, paliko automobilį prie Bostono Logan aerodromo esančiame garaže. Dar dabar automobilio niekas nėra atsiėmęs. Pagal tarifą, po dol. 1 dieną, sąskaita yra peršokusį 900 dol.

• 109 metų senutė Rockwell iš Conn., savo gimtadienio proga, yra pareiškusi, kad dabar yra geriau gyventi ir visi laimingesni, nes politinis karas yra pasibaigęs...

• Vieno komiko žodžiais, naudoti automobiliai nėra brangūs. Visas brangumas iškyla tada, kai tokį automobilį esi nusipirkęs...

• Anglų filosofas Bertrand Russell sako, kad visus tuos rašytojus, kurie išleidžia savo pirmąjį romaną, reikia pusemetiui uždaryti į kalėjimą.



Dviraičiai jos apkelio visą Angliją.

## APIE TREČIAJĄ TITO ŽMONĄ

Prieš metus Jugoslavijoje vedė Anglijos užsienio reikalų ministras Edenas, buvo gausi kvietimų į pobūvi. Kvietė Tito, bet šalia diktatoriaus pavarės dar buvo pažymėta ponija Jovanka Broz. Taip pasaulis pirmą kartą patyrė, jog Tito yra išsikryęs su savo antrąja žmona ir yra vedęs trečią.

Suintriguoti laikraštinkai pradėjo tyrinėti, kas ta naujoji. Sužinota, kad ji per karą yra buvusi partizanų karininku ir dvigubai įtaimesnė negu diktatorius. Jos tėvas savo laikais buvo emigravęs į JAV, yra gyvenęs Chicagoje, bet vėliau grįžo.

Daugiau informacijų laikraštinkams nepavyko gauti. Ir tik neseniai vienai prancūzų žurnalistei, po poros mėnesių pastangų, pavyko gauti pirmąjį pasakojimą. Tito žmona paprastai gyvena prasmatnioje Brdo pilyje. Jos žinioje yra viešbutis Belgrade, savo laiku priklausęs karaliui Aleksandriui, turi vilą prie Adrijos jūros, rūmus prie Bled, dvarą Belje ir bent tuziną medžioklinių paviljonų visose šešiose Jugoslavijos provincijose.

Laikraštinkė buvo įvesta į turtiną išpuoštą salę ir tarnas iškilmingai atidarė duris į saloną, kur sėdėjo dvi moterys. Viena iš jų ir buvo Jovanka Broz.

Prisiminus, jog pirmoji Tito žmona buvo rusė komunistė, mirusi 1938 m., o antroji slovenė komunistė, laikraštinkė tikėjosi pamatyti panašų tipą, bet trečioji Tito išrinktoji buvo daugiau panaši į gerą šeimninę ir šeimos moterį. Jos veido bruožai paprasti, visa trykšta sveikata. Per pašnekėsį dažnai šypsojosi. Lūpos buvo kukliai pateptos, rankos gračingos, bet ant piršto nesimatė

vedybinių žiedo. Atrodė, jog ji, kad ir gelbėdamasi vertėja, angliška geriau suprato, nei norėjo prisipažinti.

Ji ištekėjo 1952 m. balandžio 25 d. Per vedības vilkėjo raudona suknelė ir apeligos buvo kuklios.

Su Tito ji susipažino 1944 m. Tada jai buvo 20 metų, o Tito jau buvo sukakęs 42. Ji buvo eiliniu kareiviu, o Tito jau buvo iškilęs. Sklido kalbos, jog ji kartą išgelbėjusi Tito gyvybę, bet tai tik legenda. Karių tarpai patekusi 1942 m. savo noru, bet kai pirmą kartą įsivilkė uniformą, ji suabejojo savo pasirinkimu. Vis dėlto beviltiška situacija ir išgyventa tragedija, kai kolaborantai buvo išuždė 50 draugų kaimiečių, nugalėjo ir ji liko.

Partizanų tarpe moterų buvo gausiai. Kaip ir kitos, Jovanka dažnai keliavo basą, būdavo menkai aprūpinta maistu ir kentė kitokių nedateklus. Blogiausia būdavo žiemos mėnesiai, kai dažnai ant sniego klodavosi eglišakių ir taip miegodavo. Neturėjo pinigų, nei drabužių pasikeisti. Uniforma buvo angliškos kilmės ir jai per didelė.

Ji labai vertino Tito, kaip organizatorių. Esą, kovai jis yra pašventęs visą savo gyvenimą. Jos nuomone, Tito pats didžiausias vadas, pasaulyje, bet jį leidžia kiekvienam susidaryti savitą nuomonę. Pagaliau, jai Tito yra vyras, kurį ji myli.

Į klausimą, ar ji norėtų turėti vaikų, Jovanka atsakė neigiamai. Taip, ji mėgtų vaikus, bet jū ir dabar nestinga — Tito turi 2 sūnus (iš ankstesnių vedybų) ir pora anūkių, o ji pati pora už save jaunesnių seserų.

Privatiam gyvenime ji visuomet nusileidžianti savo vyrui. Tito retai kada pasisako dėl jos drabužių, bet ji tuoj pat

# LIETUVIAI PASAULYJE

• Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdyba paskyrė stipendiją Vokietijos krašto Valdybos pristatytam kandidatui M. Bruzul, kuriam bus pagelbėta studijuoti techniškuosius mokslus. Stipendija paskirta vieneriems mokslo metams.

• Europos lietuvių leidykla „Bendrija“ išleido kišeninį kalendorių 1954 m., kuris turi 164 psl.

• Iš įvairių Šveicarijos labdarybės organizacijų Vasario 16 d. gimnazija Vokietijoje siemet yra gavusi iš viso 55,000 DM.

• Korepondenciniu būdu išrinkta Prancūzijos LB krašto taryba ir garbės teismas. Į tarybą išrinkta 11 asmenų, į garbės teismą — 3. Pirmojo posėdžio taryba renkas gruodžio 19-20 d.d. Paryžiuje.

• Naujuoju Australijos lietuvių laikraščio Mūsų Pastogė redaktoriu pakviestas J. Kalakauskas - Kalakonis, Iki šiol redagavęs J. Zukauskas pasitraukė.

• Įgamtis Australijos LB krašto valdybos pirmininkas J. Valčaitis emigruoja į JAV, jo vieton išrinktas V. Simniškis.

• Rusijos pavergtų tautų ateivių Urugvajuje komitetas lapkričio 15 d. buvo surengęs tautinių dainų ir šokių vakarą. Lietuvių vyčiai šoko tautinius šokius. Vakarą praėjo sėkmingai ir buvo susirinkę 1,500 žmonių.

• Pasaulinės literatūros leksikone „Die Weltliteratur“, kuris leidžiamas Holneke valdyklos Vlenoje, dr. A. Maceina rašo apie lietuvių rašytojus ir jų kūrybą.

• Dr. Alf. Šešplaukio-Tyruolio paruošta „Pratiminė lietuvių kalbos gramatika“ prieš Kalėdas išleidžiama Europos lietuvių leidyklos „Bendrija“. Gramatika pritaikyta liuanistinei vargo ir namų mokyklai.

• Siomis dienomis Lietuvos ministeris prie Šv. Sosto S. Girdvainis pasikėitė oficialiais vizitais su naujai prie Vatikano akredituotais Belgijos, Libano ir Dominikos Respublikos ambasadoriais.

## VAIDINS INDRANUS

WATERBURY, Conn. — Bostono lietuvių dramos kolektyvas gruodžio 19 d. vietos netuvių parapijos sąjėje vakarais R. Blaumano 5-ųjų veiksmy dramą — Indranus.

Veikalą režisuoja buv. Lietuvos valstybinio teatro artistė Aleksandra Gustaitienė. Dekoracijos paruošė dailininkas Viktoras Vizgirda. Vaidintojai — A. Kontautaitė, I. Nikulskytė, D. Paplauskaitė, Z. Zaranckaitė, J. Andrius, Pr. Averka, K. Baranauskas, J. Jasiškas, J. Venckus, P. Žickus. Vakarą pradžia 6 val. vak. Vakarą organizuoja Waterbury lietuvių tremtinių draugija.

## Policininkai... ir lietuvių muzika

New Yorko policijos komisierius Monaghan vienam radijo ir televizijos pareigūnų susirinkime yra pastebėjęs, jog per televiziją rodomuose kriminaliniuose veikaluose policininkai dažnai vaizduojami tendencingai, nes veikia visada yra kvallikai. Jei reikia spręsti kokį painesnį uždavinį, policininkai paprastai kreipiasi į privačius detektyvus.

Tie privatus detektyvai yra visiškai kitokio sukirpimo. Jie puikios išvaizdos ir jų sekretorės atrodo kaip Ava Gardner, Marilyn Monroe ar Jane Russell.

Kaip rašo žurnalistas Ben Gross, tie luksusiniai detektyvai pasižymi savo sąmojinga išmintimi, yra išsispacializavę Egipto archeologijoj, renka Mingo dinastijos laikų vasiadaryti savitą nuomonę. Pagaliau, jai Tito yra vyras, kurį ji myli.

nutuokia, kas jam patinka. Tito taip pat kartais nusileidžia — jis net nešioja megztinį kurį jį pati jam numezgus.

Ilgą laiką ji buvusi atsakinga už savo dvi seseris, — jų auklėjimą, bet dabar visa pakrypo į gerąją pusę ir joms nėra ko baimintis. Ilgai jautusi vienišą, dabar tuo negali skųstis, nes kaip gi galima nuobodžiauti su Tito?

liaudies muziką. Galimas dalykas, kad gali būti tokių detektyvų, bet gyvenime, kaip mūsų mėnimas žurnalistas pažymi, tokių elegantiškų gudruolių jām nėra tekę sutikti. Daugiausia tai pliki vyrų, jau atitarnavę policijoj, kurie yra Brooklynio Dodgers karšti šalininkai ir jų sekretorės tokios pat, kaip ir visos kitos sekretorės eilinėje įstaigoj.

Mums įdomu pastebėti, kad šituose svarstyuose buvo paminėtas lietuvių vardas ir mūsų liaudies muzika pridengta egzotikos skraistai...

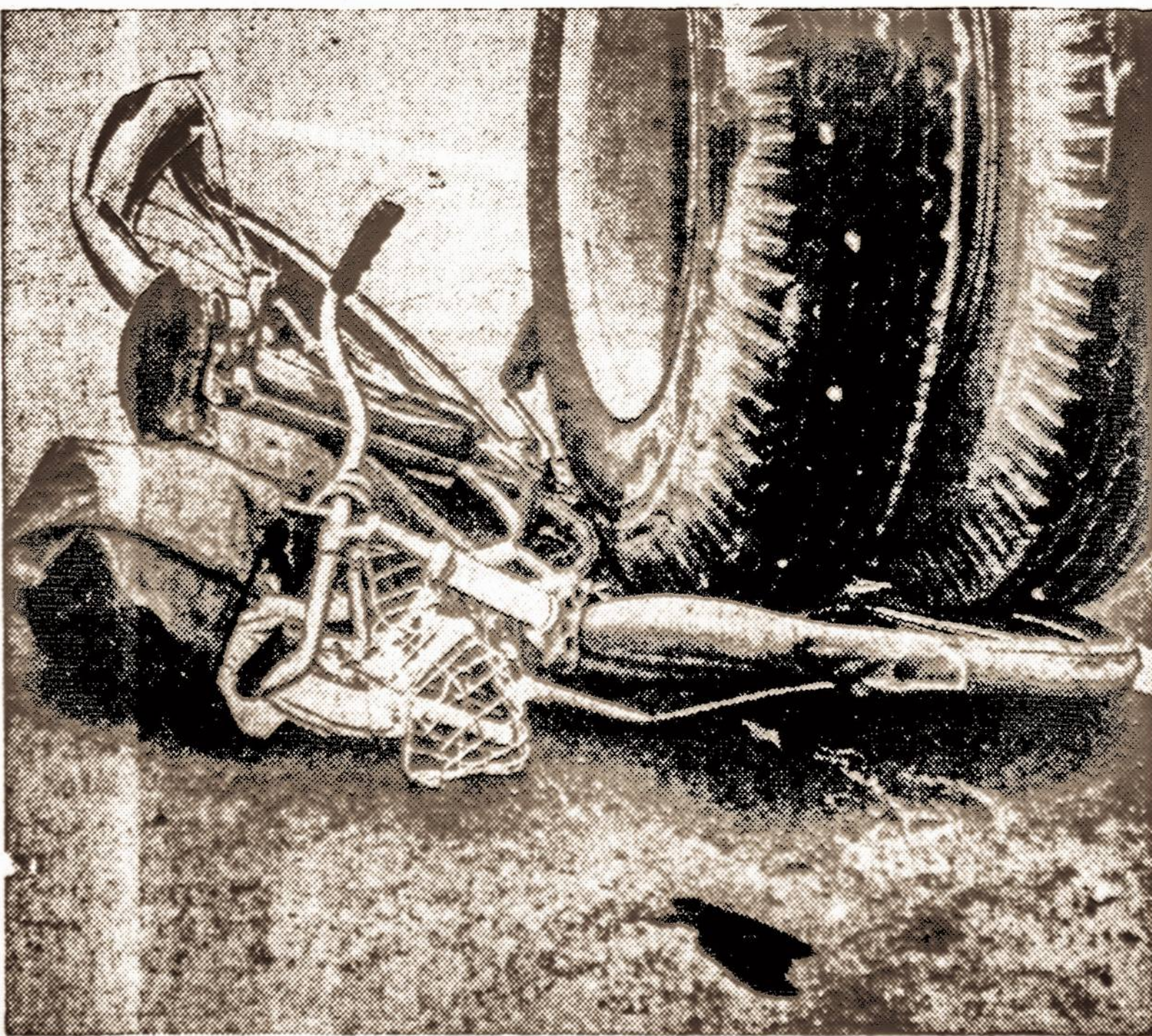
Laikai keičiasi... 1949 m. New Yorko deimantų pirkimai buvo sutarę, kad neprekiu su Vokietija. Dabar, New Yorko teismas deimantų pirklių organizaciją, Diamond Centre, Inc., už tai nubaudė 250 dol. ir pažymėjo, jog neapykanta negali būti toleruojama ir tokie nutarimai kenkia taryptautinei prekybai.

Vieno laikraščio redakcija gavo netikusiai parašytą straipsnį. Lydraštyje autorius buvo taip pažymėjęs: „Siuntini straipsnį. Prašau atpausdinti. Kabeilius sudėliokite patys.“ Redaktoriui tam reišerval taip atsakė: „Kitą kartą malonėkite atsiųsti kabeilius, o straipsnį atsiųsime patys.“

Mūsų įprastinis žodis šokoladas yra kilęs iš meksikietiško choko (kakao). Sakoma, meksikiečiai pirmieji yra bandę kakao pupas, atitinkamai paruoštas, papildyti cukrumi ir kitais prieskoniais, 1520 m. šokoladas pasiekė Ispaniją, bet tik po ilgų metų jis buvo pamegtas ir kituose Europos kraštuose. Turėta daugybė receptų, kaip geriausiai paruošti šokoladinį gerimą.

Senajam Belley vienuolyne yra rastas vienas tokių receptų. Patariama šokoladinį gerimą paruošti porcelianiniame inde ir jį palikti nakčiai susigutėti. Tvirtinta, jog nakties ramybė turinti daug reikšmės ir paverinanti sermion skoni. Neuzmiršta pridurti, jog ši procedūra nepapiktins ir Dievo...

• Darbo sekretorius Mitchell Washington pareiškė, jog vyrų ausvė nanausia viešuosiu darbus, jei to reikalaus palijusi ekonominė padėtis.



Kai dviratis susiduria su sunkvežimiu...

**Geriausia Dovana Kalėdoms**

GLAMOROUS GENUINE  
**Amber**  
GEM OF THE AGES

**Tikras Lietuviškas GINTARAS**  
**Naujausia Papuošalų ŽVAIGŽDĖ**

Svelniausios gelsvos ar giedriai rudos spalvos... pastovaus gintaro papuošalas, dėvėdami didžiulius visą savo amžių. Jaunamadiški papuošalai žemiausiomis kainomis.

Gelsvi karoliai,  
A pradėdant nuo — \$20.00  
Tos pat rusies  
B auskarai, nuo — \$4.00  
C paauksuotame apataisyne nuo — \$8.00  
D vas žiedas, nuo \$20.00

AUKSCIAUSIOS KOKYBĖS — SENOS IR NAUJOS MADOS  
Karoliai, auskarai, žiedai, apirankės, sagos ir t.t.  
Užsakymai priimami paštu ir telefonu. Įstaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama.

AMBER GUILD LTD.  
80-19 — 31 Ave., Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855

**REIMANN & BRESSE**  
Didžiausia vokiečių baldų prekyba

AUKSTOS KOKYBĖS BALDAI  
Didelis baldų pasirinkimas  
7-niuose aukštuose  
Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salonomams virtuvėms ir t.t.

1495 3rd Ave. (Tarp 84 ir 85 gatvių)  
Tel. RE 4-7040-41 New York 28, N. Y.  
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 šešt.

JOIN OUR NEW  
**CHRISTMAS CLUB NOW**

Latest Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

★ ★ ★  
**THE Kings County SAVINGS BANK**  
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.  
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue  
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.  
Member Federal Deposit Insurance Corporation



**SAVAITĖS ĮVYKIAI**

**TYRINĖJIMAMS  
VYKSTANT**

Kai kongreso komisija Baltijos tautų tragedijai tirti pradėjo savo darbą, New Yorko laikraščiai dėl streiko neišėjo. Bet dabar jė gana plačiai rašo apie tos komisijos tyrinėjimo rezultatus. Dedami klausinėjimų asmenų paveikslai ir jų pareiškimai. Kitų Amerikos miestų spauda nemažiau domisi tos komisijos tyrinėjimais.

Tenka pažymėti, kad tiek Amerikos, tiek viso laisvojo pasaulio spauda labai plačiai rašo apie tuos kongreso komisijos tyrinėjimus, liečiančius Lietuvą, Latvijos ir Estijos užgrobtos aplinkybes. Pavyzdžiui, Chicago — American šalia vedamojo išidėjo žymaus žurnalisto Brown straipsnį, kuriame taip sakoma:

„Jungtinės Valstybės visados bus kredituojamos už tai, kad jos nesuvyravo savo drauginių ir parama didvyriškoms Baltijos tautoms, kurios, su lauzant visas padaromo teises ir žmoniškumą, komunistiškos meškos buvo prarytos.“

Toliau Brown pažymi, kad kongreso komisijos tyrinėjimai laisvajam pasauliui parodys komunistų metodus, kuriuos sovietai naudoja tautoms pagrobti, joms kankinti ir naikinti

Tiesą pasakius, laisvajam pasauliui sovietų metodai jau seniai žinomi. Savo laiku panaši kongreso komisija tyrinėjo Katyno žudynes, kurias karo metu atidengė načiai, nemenkesni žmonių žudymo specialista už bolševikus. Tyrinėjimų metu dar kartą buvo patvirtinta, kad Katyno miške, netoli Smolensko, sovietų budeliai išžudė apie 12,000 Lenkų kariškių.

Tada, kaip ir dabar, apie tuos tyrinėjimus labai plačiai rašė Amerikos ir laisvojo pasaulio spauda. Bet tyrinėjimai baigėsi, ir, žinoma, baigėsi spaudos komentarai. Bolševikiški budeliai ir toliau siautėja Lenkijoje bei kituose sovietų kontroliuojamuose kraštuose. Vyriausias budelis Višinskis feberodo dantis Jungtinių Tautų scenoje.

Mes anaipol nelinkę teigti, kad laisvojo pasaulio opinija neturi būti mobilizuojama kovai su komunizmu grėsme. Bet būtų naivu manyti, kad šiai balsei jam grėsmei pašalinti užteks tyrinėjimų ir juos lydinčių spaudos komentarų.

Tuo pačiu metu, kai kongreso komisijos apklausinėjami lietuviai, latviai ir estai duoda savo parodymus apie bolševikų žiaurumus, tai Vakarų valstybių vyrai, įskaitant ir amerikiečius, tebetiki, kad vieną gražią dieną geros valios dvasia nusileis Kremliaus budeliams ant galvų.

Tik šiomis dienomis baigėsi Berraudos konferencija, kur Trys Didieji susitarė dėl Keturių Didžiųjų konferencijos Berlyne. Grįžęs iš tos konferencijos, prezidentas Eisenhoweris savo kalboje pareiškė:

„Mes palaikysime savo protą vienam tikslui: išieiti iš konferencijos su apčiuopiamais rezultatais taikos labui, ir tai yra vienintelis kelias tarptautinėms įtampos sumažinti!“

Tai, be abejonės, yra kilnus žodiškas, bet ar jie bus įgyvendinti toje Keturių Didžiųjų konferencijoje, kuriai dabar tiek daug vilties teikiama?

**BOLŠEVIKAI VISADA BUVO  
IŠTIESE NAGUS Į LIETUVĄ**

Konsulo Jono Budrio kalba, pasakyta per Amerikos Balso radiją

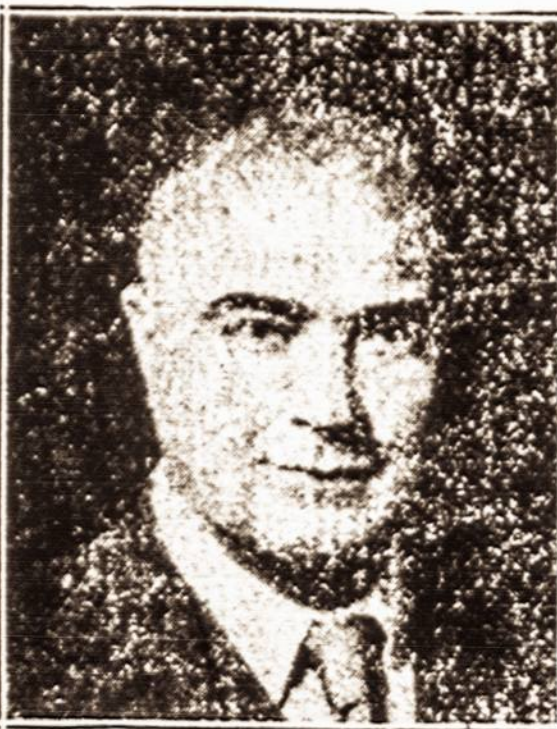
Amerikos kongreso komisijai šiuo metu tyrinėjant Baltijos valstybių pavergimo aplinkybes, laikau reikalinga pateikti viešumon, kas man yra žinoma apie Sovietų politiką Lietuvos atžvilgiu.

Lietuva džiaugėsi pasirašiusi 1920 m. taikos sutartį su sovietais. Tuo pačiu Lietuva laikė savykius su Rusija galutinai sutvarkytus, ruošėsi ramiai gydyti karo žaizdas ir atstatyti kraštą. Visai kitaip galvojo sovietai. Jie niekuomet savo sutarčių nuosirdžiai nemė ir tykojo, laukdami tinkamo momento paglemžti Lietuvą, kaip raktą į Baltiją. Bus Lietuva ju, — Latvija ir Estija krenta jiems savaime. Štai kodėl Sovietų tikslai niekad nepasikeitė. Keitėsi tik taktika savo tikslams pasiekti. Nepasiekė su Kapsuko valdžia, kuri buvo paremta žygiuojančia raudonąja armija: jai pasipriešino visa Lietuva, menkai ginkluota, bet su tvirtu pasiryžimu būti laisva.

Nepasiekė sovietams atvira agresija, todėl buvo pasirašyta taikos sutartis, bet tik kaip laikinė priemonė.

Taikos sutartį pasirašius, santykiams nustatyti Lietuvon atvyko pirmoji sovietų diplomatinė misija su Akselrodu priešaky. Jos darbas, pagal tikslą, buvo padalintas į kelias kryptis. Akselrodo misijos tikslas buvo viešai rodyti draugiškumą, užmigdyti viešajai opinijai: vodkos ir kavos tam nesigalėjo ir kai kurie na'vus patikėjo. Prie misijos buvo isteigtas ir prekybos skyrius. To skyriaus uždavins buvo kitoks: tyrinėti, šnipinėti, verbuoti ir pirkti informativius, o ne Lietuvos gaminius.

Paroduoti, išskyrus komunizma, anais laikais. Jie irgi nieko daugiau negalėjo. To skyriaus žmonės, tikrumoje čekistai,



J. Budrys

steigė, finansavo ir rėmė komunistinį požemį — terminus. Keletas užverbuotų jaunuolių buvo pasiūsta į Maskvą apmokyti. Sovietų konsulatą Kaune jiems parūpino dokumentus, kaip repatrijantams pagal taikos sutartį. Vėliau, po metų, jie slapta grįžo ir apsigyveno savo tikromis pavardėmis. Sovietai parūpino komunistams slapta spaustuvės. Atsiuntė silių statinėse dinamito ir užkasė Vilijampolėje, žemėje, laukdami tinkamo momento.

1921 m. man pateko į rankas Sovietų pasiuntinybės pinigine atskaitomybė. Kas, jūs manote, ten buvo rasta? — Pašalpa rusų gimnazijai dvidešimts penkių tūkstančių sumai ir pašalpa provoslavų cerkvei, tokiai pat sumai. Kaip tai? Sovietai pas save persekioja bažnyčias, nežūrėdami tikybos, o čia, Lietuvoje, duoda jai pašalpą, remia rusų buržuazinę gimnaziją!

Bet rusų tikslas buvo aiškus: palaikymas rusizmo, taša caristinės politikos. Rusai bolševikai medžiojo sau simpatiku, kad ir buržuojai, nes vėliau spės juos išpajuti, kai ateis prie

vaidžius! Tos pašalpos buvo pakvitotos tuometinio gimnazijos direktoriaus Timinskio ir Kegonchovskio. D'namitas ir 3 spaustuvės buvo surastos ir konfiskuotos.

Rusu nepasisekimai Lietuvoje nieko nepakeitė, buvo pakeisti tik susikompromitavę pareigūnai. Politika liko ta pati visais laikais, tik metodai tapo daugiau rafinuoti. Užverbuotiems šnipams liepta būti atsargiems. Vienas ju, generolas Kleščinskis, buvo laiku suimtas. Kitas, irgi buvęs mūsų kariuomenėje rusas — puškininkas buvo iššifruotas, bet naktį, kai Kleščinskis buvo teisiamas, pabėgo į užsienį ir vėliau, kita pavarde, dirbo su Plevickaja Paryžiuje. Kai kurie rusų šnipai pridengdavo savo tikrą darbą žurnalistų vardu ir susispietė apie rusų dienraštį Echo, kurio redaktorius, po Kleščinskio suėmimo, pabėgo į Maskvą ir „darbas“ buvo vedamas iš Rygos.

1926 m. Lietuvon iš Maskvos buvo atsiūsti komunistai inžinieriai, kad apmokyti vietinius komunistus, kuriu buvo tik saujelė, vartoti ginklus ir jau buvo ruošiamasi atvirai kovai.

Pasikeitusi situacija sutrukė tuos planus, inžinieriai išnyko. Po metų, kitų, sovietai atstovu atsiuntė Ivanovą Ovsejenko, žinomą specialistą revoliucijoms kelti, buvusį gen. konsulą Barcelonoje, kur jo pagalba prisidėjo Ispanijos civilinis karas. Ivanovas-Ovsejenko per daug aiškiai kalbėjo, bet nerado Lietuvoje tinkamos dirvos ir netrukus buvo atšauktas. Pagaliau sovietams atėjo pagalbon tarptautinė situacija — surado sau sąjungininką Hitlerio asmeny ir seniai lauktas momentas savo tikrus planus įvykdyti, tapo realybe.



Ir vis dėlto liūtuokas neišsigando tos iškašos.

**Laiškas iš Vokietijos**

**SOCIALINIAI NELYGUMAI VOKIETIJOJ**

Ministeris šeimos reikalams. — Žmo nės, gyvenantieji tik iš pašalpų ir pensijų. — Vokiškėji DP. — Sun ku pragyventi iš 250 DM.

V. RIMANTAS

Kai spalio mėn. Vak. Vokietijoje buvo sudaryta nauja vyriausybė ir kai į jos sudėtį įėjo ministeris šeimos reikalams, daug kas klausė: — Kam tokia ministerija reikalinga ir ar verta neaiškiems tikslams mėtyti iš gyventojų surinktus pinigus? Labiau prisidūrėjus šių dienų Vokietijos gyvenimo, galima drąsiai teigti, kad valstybė turi rimtai susirūpinti šeimos ir iš viso socialiniais reikalais, nes padėtis daugeliu atžvilgių kelia susirūpinimo.

Praeitą kartą Viėnybės skiltyje jau buvo minėta, kad šalia didelio tiesiog pasakiška sparta pasireiškusio gerbūvio ir atsisatymo darbu, vis dėlto dar rasime nemažai ir skurdo, socialinių nelygumų reiškinii. Kiek papildykime dar tą vaizdą ir, štai, ką pastebėsime.

Iš 50 milijonų federalinės Vokietijos gyventojų, daugiau kaip 16 mil. yra įsijungę į darbu. Palyginus su Sovietų Sąjungoje esančia padėtimi, šiu dienu Vokietijoje klasiniai skirtumai gyventojų tarpe beveik jau nyksta — darbdaviai ir darbininkai

ir tuo pačiu tautos pajamas, ir 1936 m. taigi, dar prieškariniais laikais, tautos pajamos dabartinėje fed. Vokietijos srityje siekė 44 mil. RM, tai 1932 m. tos pajamos jau buvo pakilusios iki 17 mil. DM, ir rodė nuolatinę tendenciją dar augti. Pakilo prekyba su užsienio kraštais, pakilo ir darbininkų atlyginima. Štai, jei paimti 1938 m. rugsėjo mėn. indeksą ir pagrindu laikyti 100, tai ligi 1952 m. rugpjūčio mėn. atlyginimai buvo pakilę iki 193. Tai reiškia, kad tarp bendrųjų ir individualinių pajamų esama socialinio svyravimo.

Ir čia vėl susidursime su šešėliais. Šalia 16 milijonų žygiuoja kita armija: tai 17 milijonų,

tu, kurie gyvena iš pensijų arba šiaip iš įvairių pašalpų. Kokia išvada? Tik ta, kad kiekvienas dirbantysis turi dirbti ne tik sau, savo šeimai, bet ir tam, kuris yra atsidūręs šalia darbo proceso Taigi, jau susiduriame su trejopa vieno žmogaus našta. Tie socialiniai, pasakytume, paskiro piliečio išpareigojimai, tarp kitko atsispindi mokesčiuose, kurių

kvietimą dalyvauti Čikagos Vaizbos Buto šaukiamoj konferencijoje, kuri jau kongreso vakarienis metu prasidėjusi.

Apie Čikagos biznierių buvau daug girdėjusi, jų finansinį pajėgumą seniai numaniau, o dabar yra pirmos išvysti tų žmonių veldus, išgirsti jų veiklos raportus.

Kai spalio mėn. Vak. Vokietijoje buvo sudaryta nauja vyriausybė ir kai į jos sudėtį įėjo ministeris šeimos reikalams, daug kas klausė: — Kam tokia ministerija reikalinga ir ar verta neaiškiems tikslams mėtyti iš gyventojų surinktus pinigus? Labiau prisidūrėjus šių dienų Vokietijos gyvenimo, galima drąsiai teigti, kad valstybė turi rimtai susirūpinti šeimos ir iš viso socialiniais reikalais, nes padėtis daugeliu atžvilgių kelia susirūpinimo.

Praeitą kartą Viėnybės skiltyje jau buvo minėta, kad šalia didelio tiesiog pasakiška sparta pasireiškusio gerbūvio ir atsisatymo darbu, vis dėlto dar rasime nemažai ir skurdo, socialinių nelygumų reiškinii. Kiek papildykime dar tą vaizdą ir, štai, ką pastebėsime.

Iš 50 milijonų federalinės Vokietijos gyventojų, daugiau kaip 16 mil. yra įsijungę į darbu. Palyginus su Sovietų Sąjungoje esančia padėtimi, šiu dienu Vokietijoje klasiniai skirtumai gyventojų tarpe beveik jau nyksta — darbdaviai ir darbininkai

ir tuo pačiu tautos pajamas, ir 1936 m. taigi, dar prieškariniais laikais, tautos pajamos dabartinėje fed. Vokietijos srityje siekė 44 mil. RM, tai 1932 m. tos pajamos jau buvo pakilusios iki 17 mil. DM, ir rodė nuolatinę tendenciją dar augti. Pakilo prekyba su užsienio kraštais, pakilo ir darbininkų atlyginima. Štai, jei paimti 1938 m. rugsėjo mėn. indeksą ir pagrindu laikyti 100, tai ligi 1952 m. rugpjūčio mėn. atlyginimai buvo pakilę iki 193. Tai reiškia, kad tarp bendrųjų ir individualinių pajamų esama socialinio svyravimo.

Ir čia vėl susidursime su šešėliais. Šalia 16 milijonų žygiuoja kita armija: tai 17 milijonų,

tu, kurie gyvena iš pensijų arba šiaip iš įvairių pašalpų. Kokia išvada? Tik ta, kad kiekvienas dirbantysis turi dirbti ne tik sau, savo šeimai, bet ir tam, kuris yra atsidūręs šalia darbo proceso Taigi, jau susiduriame su trejopa vieno žmogaus našta. Tie socialiniai, pasakytume, paskiro piliečio išpareigojimai, tarp kitko atsispindi mokesčiuose, kurių

kvietimą dalyvauti Čikagos Vaizbos Buto šaukiamoj konferencijoje, kuri jau kongreso vakarienis metu prasidėjusi.

Apie Čikagos biznierių buvau daug girdėjusi, jų finansinį pajėgumą seniai numaniau, o dabar yra pirmos išvysti tų žmonių veldus, išgirsti jų veiklos raportus.

kino teatre. Tiek pat kaštus mėnesinį dienraščio prenumerata ir dvi dišininės knygutės, kitaip tariant, amerikinės pocket-books. Pagaliau, tokią sumą teks išiešti perkant viešą centnerį anglių savo pečiukui apšildyti.

Šių eilučių autorius domėjosi,

kiek gi vidutiniai uždirba eilinis vokiečis, darbininkas ar tarnautojas. Čia rasime įvairių svyravimų, tačiau aišku viena, kad tas uždarbio vidurkis siekia 250 ir ne daugiau 300 DM. Mokytojai vid. mokyklose, augstesnieji valdininkai, jaun. profesoriai universitetuose gali pasipildžiaugti jau didesniais atlyginimais, bet tos jų algos sieks maždaug ligi 350-400. Tai sudarytų ne daugiau kaip 100 dol per mėn. arba 25 dol. savaitei. Tiesa, spaudos pasauliu susidursime su atlyginimais ligi 900 DM, per mėn. (200 dol.) pvz., DPA. — vokiečių telegramų agentūros centro redaktorių atlyginimas, bet tai jau reikšmingi ir nebūdingas reiškinys.

—Manai, tamsta, kad mes valgome kasdieną sviestą, kaip jūs? Labai klystate. Mums pakanka margarino ir jo plytelė kaštuoja ligi 50-70 pf., tuo tarpu, kai jūs už sviesto pusės svaro plytelę mokate 1,65 DM, — sitais žodžiais jus apšviės, kiek ironiškai syptelėjęs vokiečis darbininkas Meyeris, Muelleris ir kitas kuris eilinis darbininkas metalo imonėje per mėn. uždirba vos 280 DM ir dar nemažai atskaitoma mokesčių.

Jis turės pasitenkinti margarinu ir pigiu marmeladu. Jis įsigys vokiškus valsius ir aišku, atsisakys nuo bananų ar figų ar kokoso riešutų, kuriais krautuvės ar valsių kioskai, tiesiog užverst, bet, prieinami labiau „išrinktiesiems“ Kiekvienoje mėsos krautuvėje gal'te gauti įvairiausių mėsų ir jų įvalrumas, ypač dešrų skyrituje stebins ir kiek pagyvenusių Amerikoje, bet... reikės nustebti, Luebecke ir kt. pajūrio miestuose stebint begalinės žmonių elles belankiančias „brokinės“, atseit, išmestinos mėsos išpardavimo ar su įmirtimu įvairiuose didmiesčiuose beperkančias arklienos mėsą... Ir tose eilėse matysl labai gerbtinas vokiškas ponlūtas, Ir visa tai vyksta atšuntaisiais metais karui pasibaigus...

Jei pasizvalgyti geresniame Stuttgarto ar Muencheno restorane, tai jūs ten pastebėsite visai padoriai apstengusius ponus, bevalgančius kokią paukštieną, stirnienos kepenį (Rehbraten) ir užsigeriančius

(Nukelta i 6 psl.)



**LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA - GERIAUSIA KALEDŲ DOVANA!**

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar nevelu Lietuvių Enciklopediją prumeruoti. Nei viena svetima enciklopedija neduoda tiek liuanistinių žinių, kiek ją duoda savoji.

Lietuvių Enciklopediją galima užsisakyti šiuo adresu: L. E. Leidykla, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Kiekvieno didesnį lietuvių kolonijoj Lietuvių Enciklopediją platina leidyklos įgalioti atstovai, tad galima ir per juos L. E. prumeruoti.

Lietuvių Enciklopedijos I-jo tomo nedidelį likutį leidykla dar turi. Kas norėtų tą tomą gauti — prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti \$7.75, iš užsienio \$7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

**TINKAMIAUSIA KALEDŲ DOVANA**

sau ir artimiesiems



Jau atspausdinta ir parduodama buv. Lietuvos Pinigų Kalyklos vedėjo Jono K. Kario originali knyga:



"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI"

(istorija ir numizmatika)

Tai pustrėčio šimto puslapių niekad nesenstančių žinių, papildytų ir paryškintų 160-čia iliustracijų.

Salia gyvo faktų aprašymo, čia skaitytojas pamatys Rusijos caro, Vokietijos kaizerio, Sedos apskr. "Kreismannmanno", Panevėžio Darbininkų Tarybos (1918), bermontininkų, Kerensko, Dūmos, bolševikų ir kt. pinigų pavyzdžius: čia jis ras visų

Ostrublių, Ostmarkių bei Aukšinių ir Litų banknotų ir monetų atvaizdus.

Esami anglų kalba santrauka daro šį veikalą įskaitoma ir kalbantiesiems angliskai.

Knyga atspausdinta liuksusiniame popieriuje ir aplenkta puošniu viršeliu. Nežiūrint didelių spaudos kaštų, ji parduodama tikrai už 5 dolerius. Platintojams — 20%.

Užsakymus, pavieniui ir grupėmis, siųskite šiuo adresu: Jonas K. Karys, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn. Arba kreipkitės į vietos knygų platintojus.

**86th ST. CASINO TEATRAS**

210 EAST 86th ST. Tel. REgent 4-0257 BUTterfield 8-0561 Gruodžio mėn. nuo 11 iki 17 dd. Premjera Amerikoje

Koenigin der Landstrasse

Angelika Hauff, Rudolf Prack, Ditta Donnah ir Alvin Skoda

Heute macht die ganze Welt Musik fuer mich

("MEINE FRAU TERESA")

Elfie Mayerhofer, Hans Soehner, Mady Rahl ir H. Paulsen

Nauja savaitės apžvalga

**KALEDOS - GRAŽIAUSIOS ŠVENTĖS!**

Dabar yra pats geriausias laikas pasirūpinti kalėdinėmis dovanomis, kurių didžiausias pasirinkimas

**JUOZO GINKAUS**

Saldainių krautuveje



495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

Vietiniai ir importuoti eglaitės papuošalai, lietuviški ir amerikoniški sveikinimo atvirukai, kišeninės plunksnos, lietuviškos gamybos Rūtos saldainiai ir kitokios dovanos vaikams bei suaugusiems.

**WAGNER THEATER**

KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA PASAULINĖ KRONIKA

Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitėi 110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.

Patogus įvažiavimas: BMT Subway — Canarie Linija iki DeKalb Ave. Stoties

Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613

BMT Subway — Canarie Linija iki DeKalb Ave. Stoties

Tel. EVergreen 6-5181

**KARL EHMER — PORK STORES**

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuose:

- 68-38 Myrtle Avenue Glendale, N. Y.
- 68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.
- 136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.
- 68-04 Woddside Aenue Woodside, N. Y.
- 185-24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows, Flushing
- 219 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
- 176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
- 4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
- 19 West Post Road White Plains, N. Y.

MAIN STORE

682-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

**WINTER GARDEN TAVERN, Inc.**

(Kabaretas)

BARAS, RESTORANAS,

SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams etc.

Vyt. BELECKAS, savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood



**Naujiena, naujiena!**

Slomis dienomis gauta prekės iš Europos ir kitų kraštų: Siuvamos mašinos, kurios siuva visokias medžiagas — storas ir plonas, be to, tos pačios mašinos daro visokius rankdarbius, o kainos šių mašinų pasakiškai pigios — įsitikinkite, nepraleiskite šitos retos progos.

Yra gauti radijo aparatai SABA ir TELEFUNKEN, su kuriais girdima Europa ir visos Amerikos stotys.

Rasite didelį pasirinkimą rašomų mašinėlių su lietuvių ir kitų kalbų raidynais. Dulkesiurbliu, kurie ne tik dulkes sugeria, galva išplauna, bet ir musias sugaudo.

Visokių knygų lietuvių ir kt. kalbomis. Medžio dirbinių, odo, rankdarbių ir kitokių lietuviškų tautinių dalykų, kurie primena mūsų tėvynę Lietuvą. O gintarinių, briliantinių, auksinių, žiedu, auyrankių, karolių yra neaprašyta geras pasirinkimas. Akordijonų, gramofonų, rekordinių (įrojimui — įkalbėjimui aparatų) ir kt. prekių, rasite didelį pasirinkimą geromis sąlygomis.

Ka bepirktumėte, pasitarkite pas J. KARVELI, 3322 ir 3249 So. Halsted St., Chicago 8. Il. Tel. Yard 7-0677 ir Danube 6-1136.

**ADOLFO SCHRAGER'IO**

SCHRAGER'IS ASMENIAI

SUTVARKO VISUS REIKIAMUS FINANSAVIMO PALENGVINIMUS. Apžiūrėkite baldus ir įsitikinkite, kaip verti tie baldai prašomos kainos. Didelis pasirinkimas vienerių ir dvigubų lovų, miegamųjų, salonų ir valgomųjų kambarių baldai, virtuvės baldai, ištraukiami baldai, paveikslai ir kita namų apyvokai.

Jeį gerus ir gražius baldus nori — juos gausi pas Schrager!

1647 Second Ave., N.Y.C. (Tarpe 85 ir 86 St.) Tel. RE 7-2850

**BUVĘS RYGOS MOTERISKŲ KAILIŲ SIUVEJAS**

siūlo aukštos kokybės kailinių, kuriems medžiaga paruošia savo dirbtuvėje ir siuva moderniskai.

Moterims kailiniai urmo kainomis. Taip pat pertaisome iš senų į naujaušius modelius. Patarnavimas sąžiningas.

ALEX DIMANTS

Patogumui, prieš apsilankant prašom paskambinti CH 2-1079 Darbo valandos: 8—6. Seštadieniais nuo 8 iki 4 p.p. 150 W. 28th ST. NEW YORK, N. Y.

**POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS**

SALĖ SEIMYNNEMAMS PRAMOGOMS 158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Tel. EVergreen 4-9737

Telefonas: EVergreen 7-7411

**LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA**

KLEEN KOL COAL CO.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Gyvenamoji vieta: 65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.

Telefonuoti po 5 val. vakarais

**LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuoms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Direktorius, Reikalų Vedėjas 660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. KOPYCIA LAIDOTUVEMS Telefonas. EVergreen. 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS 84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuoms

MARCY FUNERAL HOME, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas 354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y. (KOPYCICIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR) EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius Telefonas. STagg 2-4409 410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr. GENERAL INSURANCE AGENT 54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y. Tel. NEWton 9-4464 NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

**GERIAUSIS**

INSURANCE

IR

REAL ESTATE

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE. Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

A. ANDRIUSKEVICIUS

Lai krodininkas

Taisomi ir parduodami laikrodžiai, žiedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.

485 GRAND STREET Brooklyn 11, N. Y.

**Lietuvių Naujienos**

MĖNESINIS LAIKRASTIS J. GUSTIS, leidėjas Prenumerata metams \$2.00 332 N. 6th STREET, Philadelphia 6, Pa.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

\$250 ažuolinis karstas

Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.

Audeklų dengtas nuo -95 Ažuolinis nuo \$250 Mahagoni med. nuo \$495 Metaliniai nuo \$385 Nemokamai kopyčia

Antanas Polakas

LAI DOTUVIŲ KOPYCIA 151 METROPOLITAN AVE., Brooklyn, N. Y. Telefonas EVergreen 7-8479

**LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL**

Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą IR. 7-8951



Padėme jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmoke gauna diplomus. Padėdame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.

L. TIKNEVICIUS, Direktorius Metropolitan Auto School 155 2nd AVENUE Tarp 9-10 gatvių, New York City

**PIRMU KART NEW YORKE!**

LIETUVIŲ GAMINAMAS ALUS

"BALTOJI MEŠKA"

Alus pristatomas į namus įvairiais kiekiais ir gaunamas geresnėse užėigose:

CH. J. MARMA 110 MESEROLE STREET, Brooklyn 6, N. Y. Tel. EV. 4-6435

J. M. S. GINKUS, Jr. 495 GRAND STREET, Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV. 4-9293

WEST HAVEN BEER & ALES, Inc. 146-152 So. 1st Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV. 7-5471

**GLENN'S RESTAURANT & BAR**

BARAS IR SALĖ

Muzika penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais. Armonistas Stasys Bagdzinskas

VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE Salė vestuvėms, krikštynoms susirinkimams nemokamai LIETUVIS CHARLES GLENN.

219 Second Ave., (Greta 14-tos gatvės) New York City Tel. OR 3-9865

**M. and Z AUTO COLLISION WORKS**

I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS (Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8-9794 Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA**

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS TRECIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK. IS WWRL, 5000 kcl.

Telefonas: EVergreen 4-9293 495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

**JOSEPH SAMOSTIE, M. D.**

Bucys Berlyno universiteto kliniku prof., asistentas Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.

RENTGENAS - ELEKTROTHERPIA Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas

Prėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v. 220 EAST 12th ST. NEW YORK 3, N. Y. (Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

**JOE & RUDY'S BAR and GRILL**

NAMŲ GAMYBOS MAISTAS MČSU SPECIALYBE 150 N. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. (Bedford Ave. kampas) EVergreen 4-8325

**PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE**

JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ

(Parodę šį skelbimą) Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia progą. Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualų skonį, duodami penkių metų garantiją. Niekur nerasite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje. Mūsų gamybos baldai lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasirošę patarnauti ir naujakuriams...

ATLANTIC UPHOLSTERY CORP. (Prieš Williamsburg Savings Banka) 174 BROADWAY (Driggs Ave.) BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-1954

**REAL ESTATE Albert M. Zillian**

(Zilinskas) Nusibodo didmiesty gyventi? — Mes turime pardavimui namų, vasarnamių ir žemės sklypų gražioje gamtoje, po visą Long Island.

74 Main St., Northport, L. I. Tel.: 2272 ir 108

**PARK FLORIST**

Matthew Mažeika

Gėlės pristatomos 1 bet kurią pasaulio vietą.

8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y. (Skersai nuo Haven teatro)

**NORITE GEROS — MENISKOS FOTOGRAFIJOS:**

PORTRETO, SEIMOS, VAIKU, įvairių progų nuotraukų

Jums geromis sąlygomis padarys VYT. MAZELIS,

baiges New York Institute of Photography, 422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y. skambinti tel. HY 7-4877



# New Yorkas ir Apylinkė

## Paš mus

Vyt. Abraitis, New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas, siūnė linkėjimus iš saulėtos Floridos, kur jis nuvyko atostogų.

Algirdas Brazis, Metropolitan operos solistas, šeimos atsiėmimo iš Chicago's proga, savo bute turėjo pobūvį, kuriame dalyvavo: dail. J. Subačius, R. Mainelytė, Jezavitai, adv. Aleksis, Radzevičiūtė ir visa eilė kitataučių artistų.

S. Mackevičius, J. Vilgaly, Silūnai, Petkevičius, Pitkūnigis, Žilinskas, Zubrys, Bieliukai, Daunys, Senikai ir kiti newyorkečiai dalyvavo santarvinių sąskrydyje, įvykusiame gruodžio 5 d. Waterbury.

S. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatijos šefas, jau atsuntė linkėjimus vienybėiams būsimųjų švenčių proga.

P. Labanauskas Amerikos Balso apžvalgoje davė visą eilę ištraukų iš Lietuvos ministerio Washingtono P. Zadeiko, pasiuntinybės patarėjo J. Kacko ir buvusio krašto apsaugos ministerio gen. K. Musteikio parodymų Kongreso Komisijai.

Adv. K. Jurgėla buvo vertėju kai kuriems lietuviams, davusiems savo parodymus Kongreso Komisijai.

Adv. A. J. Weslan neseniai grįžo iš Europos, kur jis lankėsi biznio reikalais, ilgesnis pasikalbėjimas su advokatu, aplankiusiu Italiją, Prancūziją, Ispaniją, Portugaliją ir Daniją, bus kitame numeryje.

T. Bukaveckas, mūsų skaitytojas Chicagoje, su žmona Irena, buvusia Voldemaraitė, viešėjo pas Mackevičius Woodhavene.

K. Pupkis, ilgametis Vienybės skaitytojas ir biznierių Brooklynė, šį penktadienį mini savo 70 metų amžiaus sukaktį.

R. Miezėlis, Harvardo universiteto studentas, gruodžio 6 d. lankėsi New York'e ir turėjo pastarimų studentų suvažiavimo reikalais, R. Miezėlis yra Liet. Stud. S-gos sekretorius.

Studentų suvažiavimo proga sausio 2 d. Grand Paradise salėje, Brooklynė, yra rengiamas meno vakaras su šokiais. Programa išpildys geriausias studentų meninės pajėgos, sukvietus iš įvairių Amerikos vietovių.

### LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS "KRIKŠTYNOS" BROOKLYNE

Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo pasirodymo proga vienas jos redaktorių, A. Bendorius, praėitį sekmadienį šį savo butą Brooklynė pasikvietė keletą laikraštinių pobūvių ir pokalbių. Ta proga buvo pasikeista mintimis, liečiančiomis Lietuvių Enciklopediją.

Labai jaukių vaišių metu redaktorius A. Bendorius sveičia sutelkę keletą įdomių faktų. Pirmiausia, šeimnininkas pastebėjo, kad mažutė estų tauta jau seniai yra išleidusi savo enciklopediją. Be to, jis akcentavo, kad Lietuvių Enciklopedija, kurios numatoma išleisti 18 tomų, jau dabar turinti daugiau skaitytojų, negu bet kuri lietuviška knyga pasaulyje. Ši Enciklopedija bus siunčiama kartu su lituanistikos Enciklopedija ir, svarbiausia, žymiai tobulesnė, negu prieš 20 metų pradėta leisti Lietuvoje. Šiuo metu Lietuvių Enciklopedijos redakcijoje dirba 10 apmokamų asmenų, bet jai bendradarbiauja daugiau, kaip 80 bendradarbių.

Dabar leidžiamoje Enciklopedijoje nebus pakartota nė vienas straipsnis, buvęs Spaudos Fondo išleistoje Enciklopedijoje.

Šiose Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo "krikštynose", kurios užrašė iki vidurnakčio, dalyvavo šie laikraštinių: A. Šačius, J. Biekaitis su žmona, S. Narkelūnaitė, P. Jurkus, J. Tysliava su žmona, D. Penikas ir kt.

## APŽVALGINĖ MENO PARODA



W. J. Witkus

Šį sekmadienį, gruodžio 13 d. 12,30 v. p.p. Apreiškimo parapijos salėje Brooklynė atidaro pirmoji apžvalginė meno paroda, kurią surengė New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga.

Parodoje su savo darbais dalyvauja šie dailininkai: B. Gedvilienė, R. Ingelevičienė, C. Jonušas, J. Juodis, A. Košubienė, E. Kulbokienė, Pr. Lapė, M. Paškevičius, T. Petrė, J. Subačius, R. Viesulas, A. Vitkauskaitė-Merker ir W. J. Witkus.

Kaip iš šio sąrašo matyti, parodoje dalyvauja devyni Lietuvos dailininkai ir keturi Amerikoje gimusieji.

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga, kurioje priklauso apie 25 dailininkai, yra įsikūrusi 1952 m. gruodžio 7 d. ir jai pirmininkauja Amerikoje gimęs ir mokslus ėjęs dail. W. J. Witkus. Iš dalies, šio dailininko iniciatyva ir pastangomis buvo suorganizuota ne tik sąjunga, bet ir kaibamoji paroda, kuri, reikia pasakyti, vietos lietuvių kultūriniam gyvenime yra nemenkas įvykis. Pažymėtina, kad dailininkas Witkus taip pat yra inžinierius. Visi kiti šios parodos dalyviai yra žinomi dailininkai. Parodoje, kiek teko patirti, bus išstatyta apie 100 kūrinių.

Parodą apsiėmė globoti ir jai talkininkauti Lietuvos Gen. Konsulas Jonas Budrys, klebonas kun. N. Pakalnis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, prelatas J. Balkūnas, plk. A. Šlepetys, Pranė Lapienė ir komp. J. Žilevičius.

Paroda, kuri atidaroma su iškilmingu aktu ir kuri baigsis Kūčių vakarą, bus lankoma kasdien ir sekmadieniais nuo 11 v. iki 2 v. p.p. Trečiadieniais paroda uždaryta.

## MINĖJO AUKSINĖ GIMTADENIO SUKAKTĮ



D. T. Mitchell

Praėitį šeštadienį D. T. Mitchell rezidencijoje, Scarsdale, N. Y. įvyko pobūvis. Mat, gruodžio 5 d. American Radio Co. prezidentas D. T. Mitchell (Mačulalčiui) sukako 50 metų.

Šios sukakties proga, jam buvo surengta gražus minėjimas, kuriame dalyvavo gausus artimųjų ir draugų būrys: B. Gedvilienė, Karveliai, Brundžai, Diržiai, Svedai, Podžiai, Matuliai, Albrechtai, Šimėnai, Ambrozai, adv. Briedis, Tysliava, pulk. Hearn su žmona, Vede-gys, Bekeris, Grigaliūnas, Mikalūnai, Povilanskai, Koelber, Stevensonai, Thomas su žmona, solistas Brazis su šeima, Milda Pares, Thornai, Howard ir Vivian Hoffmasteriai, Alice Blake, Dūdoniai, Trečikai, Jaktėčiai, Dabsonai, Narbutienė ir kt.

Seimninė MILDRED MITCHELL globojami, svečiai buvo vaišiami puikiais valgiais ir gėrimais. Muzikantams, Bekerui ir Vedegui, grojant, visą popietį ir vakarą skambėjo linksmos dainos.

Sukaktuviniui D. T. Mitchell ta proga buvo įteikta daug gražių ir vertingų dovanų. Už sveikinimus, dovanas ir atsilankymą lietuvių ir anglų kalbomis padėjo D. T. Mitchell, pareiškdamas, kad "nors 50 metų yra tik žodžiai, bet vistiek 50 metų yra 50 metų..."

D. T. Mitchell vadovauja stambiai radijo dalių gamybos dirbtuvei, vadinamai American Radio, kuri yra Mount Vernon, N. Y. Šią imonę jis pradėjo kartu su uošviu, velioniu Glemža. Pradžioje, dirbtuvėje dirbo vos trys asmenys. Vėliau, ypač karo metu, ši imonė išsiplėtė, ir šiandien joje

## SVIESOS KONKURSAS

Ketvirtą kartą New York'e ruošdamas tradicinį Naujųjų Metų sutikimą Grand Paradise salėje, 320 Grand Ct., B'klyn, vakaro pajdominimui ir salės papuošimui Sviesos Samb. N. Y. Skyrius skelbia konkursą tema:

"Kepuraitė ir balionėlių kioškas Naujųjų Metų sutikime."

Projektas turi būti originalus ir realus (\$30.00 sąmatai). Laimėtojas bus premijuojamas.

Jury komisiją sudaro:

Dail. V. K. Jonygas, arch. P. Klauėnas, ir narys iš Sviesos sambūrio sk. valdybos.

Projektus eskyzo formoje pasirašant slapyvardžiu ir pridedant vėką su pavarde siųsti iki gruodžio 20 (imtinai) šiuo adresu: A. Gudaitis, 312 Park Pl., Brooklyn 38, N. Y.

Dėl detaliu ir salės apžiūrėjimo skambinti: GL 5-6262.

Kviečiame dalyvauti visus jaunuosius inžinierius, architektus ir menininkus.

## KALĖDŲ EGLUTĖ

Atėnančių metų sausio 3 d. Apreiškimo p-jos salėje Maironio mokykla rengia Kalėdų Eglutę.

Programoje bus 2 v. vaizdelis "Sventoji naktis", dainos, tautiniai šokiai, deklamacijos ir Kalėdų senelio dovanos.

Pradžią 4 val. popiet.

## ŠIMKAUS IR GRUODŽIO MINĖJIMAS ŠI SEKMADIENI NEW YORKE

Šį sekmadienį, gruodžio 13 d., lygiai 5:30 val. po pietų, Carl Fischer salėje, New York'e, įvyks Gruodžio ir Šimkaus mirties sukaktims paminėti koncertas.

New Yorko lietuvių visuomenė dar kartą yra kviečiama dalyvauti šiame neeiliniame minėjime, kuriame bus pagerbti du žymiausi lietuvių kompozitoriai.

Kaip jau buvo rašyta, Gruodžio ir Šimkaus Atminimo koncerte dalyvauja Vincė Jonuskaitė, Lietuvos Operos solistė, kuri šio minėjimo proga dainuos visą eilę dar mažai girdėtų abiejų kompozitorių kūrinių ir jų harmonizuotas liaudies dainas. Šiame koncerte taip pat dalyvauja talentinga dainininkė Lionė Jodytė-Mathews, pianistė Julija Rajauskaitė-Sušienė.

Prof. J. Žilevičius, muzikos kūrinių leidėjas Ksaveras Strumskis ir poetas J. Tysliava.

Viena stambesnių Gruodžio kompozicijų, kuri ypač mažai žinoma Amerikos lietuvių visuomenė, iš dalies gal būt todėl, kad neturime instrumentalistų, yra jo sonata smuikui ir pianui. Minėjime šį idomų kūrinių atliks pianistė Julija Rajauskaitė ir smuikininkas Theodore Katzas, kuris apie Gruodį yra pareiškęs:

"Jis yra vienas tų kompozitorių, kuris turi būti įvertinamas ne tik savo tautos žmo-



Julija Rajauskaitė-Sušienė

niai, bet viso pasaulio muzikos mėgėjų. Su dideliu malonumu išmokau jo kūrinių gruodžio 13 d. minėjimui, bet šią vertingą sonatą ketinu dažnai groti ir ateityje, kitataučių koncertuose. Man, kaip muzikui, rodos, kad su Gruodžio kūryba turėtų susipažinti ir Amerikos visuomenė."

Pažymėtina, kad koncerte dalyvaus keletas amerikiečių kompozitorių ir muzikos kritikų.

Reikia tikėtis, kad ir New Yorko lietuviai suteiks savo pagarbą šiems dviem žymiesiems kompozitoriams, palikusiems tokį didelį ir turtingą dainų bei muzikos kraitį.

Reikia tikėtis, kad ir New Yorko lietuviai suteiks savo pagarbą šiems dviem žymiesiems kompozitoriams, palikusiems tokį didelį ir turtingą dainų bei muzikos kraitį.

Pažymėtina, kad koncerte dalyvaus keletas amerikiečių kompozitorių ir muzikos kritikų.

Reikia tikėtis, kad ir New Yorko lietuviai suteiks savo pagarbą šiems dviem žymiesiems kompozitoriams, palikusiems tokį didelį ir turtingą dainų bei muzikos kraitį.



Theodore Katzas

Sekmadienį, gruodžio 13 d., 1953 m.

5:30 val. po pietų

ŠIMKAUS IR GRUODŽIO ATMINIMUI

## Koncertas

Programoje: Dainininkės V. Jonuskaitė, L. Jodytė-Mathews, pianistė J. Rajauskaitė-Sušienė, smuikininkas T. Katzas, prof. J. Žilevičius, X. Strumskis ir J. Tysliava.

įvyks

Carl Fischer Salėje

165 West 57th Street, New York City

Biletų kainos: \$1.80 ir \$1.20.

KONCERTĄ RENGIA VIENYBĖ

1953 M. GRUODŽIO 13 D., SEKMADIENI, 12:30 VAL. P.P.

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga, talkininkaujant Lietuvos Bendruomenės Apygard. Valdybai, APREIŠKIMO PARAPIJOS DIDIZOJŲ SALEJE, 259 No. 5th Street, Brooklyn, N. Y. ATIDARO PIRMAJĄ APŽVALGINĖ

## MENO PARODA

Paroda tęsis dvi savaites. Lankymo laikas: kasdien ir sekmadieniais — nuo 12:30 val. p.p. iki 7:30 val. vak., seštadieniais — nuo 11 val. iki 2 val. popiet, trečiadieniais uždaryta.

Parodoje su savo darbais dalyvauja šie dailininkai: B. Gedvilienė, R. Ingelevičienė, C. Janušas, J. Juodis, A. Kašubienė, E. Kulbokienė, Pr. Lapė, M. Paškevičius, T. Petrė, J. Subačius, R. Viesulas, A. Vitkauskaitė-Merker, W. Witkus.

Parodos Garbės Komiteto sudaro: Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, Apreiškimo parap. klebonas kun. N. Pakalnis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vac. Sidzikauskas, prel. J. Balkūnas, plk. A. Šlepetys, Pranė Lapienė, komp. J. Žilevičius.

Dailininkai maloniai kviečia lietuvišką visuomenę ir svečius šią parodą gausiai lankyti. Paroda uždaryta Kūčių vakarą. Įėjimas laisvas. Vaikams nemokamai.

KETVIRTĄ KARTĄ NEW YORKE SVIESOS SAMBŪRIS RUOŠIA TRADICINI NAUJŪJŲ METŲ SUTIKIMĄ - BALIŲ

erdviose - puošniose GRAND PARADISE SALESE

318 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Turtingos mūsų narių gražiai paruoštos vaišės Stalmenos ir meniški pajavainimai J. Thomo orkestras — Puiki nuotaika

PRADZIA 9.30 VAL.

Įžanga, vaišės įskaitant, \$4.50 Liet. Studentų 8-gos nariams \$2.50

Visus maloniai kviečia

SVIESOS SAMBŪRIO New Yorko Skyrius

Kad nepristigtų vietų, stalus užsisakyti prašome iš anksto Tel. UL 9-4039. Eventualus pelnas — parama studentų fondui.

## IŠ MOTERŲ VIENYBĖS VEIKLOS

### Kitame susirinkime pagerbs Ald. Brazienę

Gruodžio 1 d. įvykusiame Moterų Vienybės susirinkime buvo svarstoma eilė klausimų, liečiančių mūsų spaudą, tremtinių būklę, bendrus lietuvių reikalus ir kt.

Gera suprasdama spaudos išlaikymo sunkumus, Moterų Vienybė šiame susirinkime paskyrė 25,00 dol. auką laikraščio Vienybės fondui, žadėdama ateityje suteikti daugiau paramos. Anot pirmininkės P. Šimėnienės, Moterų Vienybė, skirdama šią kuklią auką laikraščiu, norėtų, kad ir kitos organizacijos sektų jos vadovaujamos draugijos pavyzdžiu.

Secančiame susirinkime, kuris įvyks gruodžio 15 d., antradienį, nutarta pagerbti New York'e neseniai atvykusią Algirdo Brazio, Metropolitan Operos solisto, žmoną Aldoną.

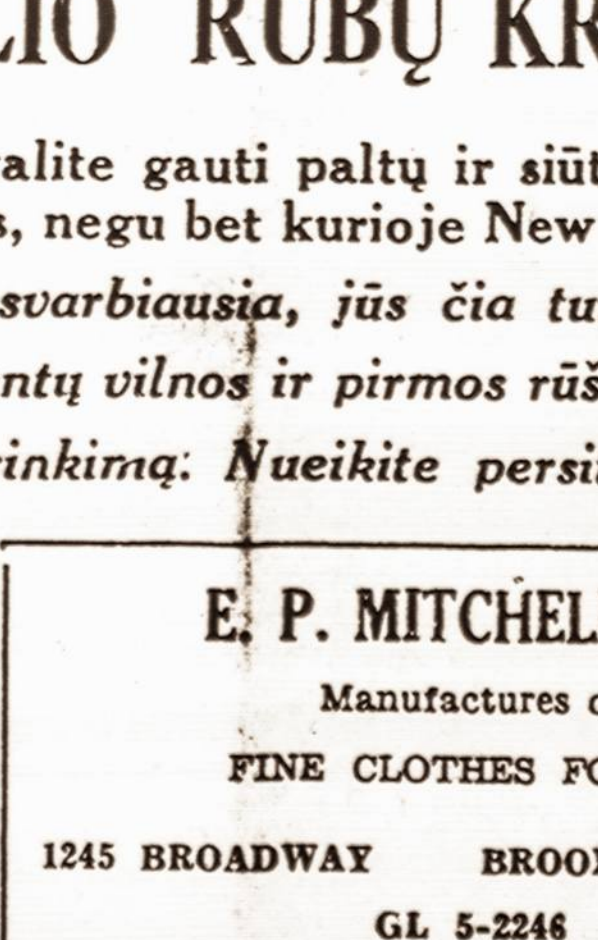
Aldona Brazienė, kuri New York'e ne pirmą kartą vieši, šį kartą atvyko kartu su dukrelėmis ir bus čia iki Metropolitan Operos sezono pabaigos.

Algirdas Brazis, kaip dailininkas, New Yorko lietuviams žinomas daugiau 10 metų. Bet mažai kam žinoma, kad jo žmona Aldona, trijų dukterų motina, taip pat yra muzikė ir ka'p pianistė didele dalimi pridėjo prie vyro karjeros.

Moterų Vienybė, skirdama susirinkimą Aldonos Brazienės pagerbimui, kviečia dalyvauti visas nares ir viešias. Valgi šia proga savo lėšomis parūpins Damkai, kurių rezidencijoje, Woodhavene, įvyks minėtas pobūvis, o gėrimus aukoja ilgametė narė Elena Povilanskienė.

J. Krunklys, mūsų agentas, šiuo metu prenumeratos reikalais lanko skaitytojus Brooklynė.

Prisimindamos J. Trečiokienės papasakotus įspūdžius iš kelionės po Vokietiją, Moterų



Aldona Brazienė



## MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.

Manufactures of FINE CLOTHES FOR MEN

1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y. GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stopas, važiuojant Broadway BMT Linija).



# SANTARVININKŲ SĄSKRYDIS

Kas yra LRS ir ko ji siekia? - LRS santykiai su visuomene.

Waterbury, Conn. — Vienybės skaitytojams šiek tiek jau žinoma apie LR Santarvę ir jos siekimus. Tai daigas, pasakelstas 1950 m. V. Europoje, šiandien yra išaugęs su plačiomis šaknimis, kurios siekia ne tik rytinius JAV pakraščius, bet ir Pacifiko pakrantes, Kanadą, britų salas...

Trijų metų sukakties išvakarėse, Waterbury, Conn., įvyko LRS rytinių pakraščių skyrių atstovų ir jiems pritariančių sąskrydis.

Sąskrydį atidarė ir jam pirmininkavo LRS Waterburio skyriaus pirm. A. Malakauskas. Po to buvo išklaudyta centro vadovybės narių du svarbūs pranešimai, būtent, A. Žilinsko "Ryšiai su kraštu" ir St. Mackevičiaus "LRS santykiai su visuomene". Kaip jau šių pranešimų temos rodo, buvo plačiai nušviesta LRS veikla, pradedant pavergta Lietuva ir baigiant emigrantine lietuvių visuomene. Pranešimai sukėlė gyvų diskusijų. Iš jų išryškėjo viena pagrindinė mintis, būtent ta, kad LRS reikia visais frontais eiti visuomenėn, eiti drašiai, nesibijant plačiai lietuvišką visuomenę supažindinti su LRS, kas ji yra ir ko ji siekia.

Savo pranešime St. Mackevičius palietė ir LRS santykius su kitomis organizacijomis. Siekdama bendradarbiavimo lietuviškuose darbuose su kitomis organizacijomis, LRS tačiau stato dvi būtinas sąlygas: a. Lietuvos ir lietuvių tautos reikalus aukščiau už partinius bei asmeninius ir b. Lietuvos valstybės pripažinimą.

Ne dėl LRS kaltės su VLIKU santykių ne tik nėra, bet ir dėl VLIKO kai kurių narių pareiškimų šią vasarą LRS adresu, bendradarbiavimo galimybes dar pablogėjo. Bendradarbiavimą apskundina ir tas, kad kai kurios VLIK'ą sudarančios grupės dažnai pamiršta tikrąjį jo vardą, būtent, jog tai yra Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, bet ne seimas, vyriausybė ar kas nors panašaus. Jo veikla, deja, ne visada derinasi su demokratine dvasia ir lietuvių tautos rezistenciniams uždaviniams.

Yra didesnių bendradarbiavimo galimybių su viduriniomis lietuvių srovėmis, negu su kraštutine dešine ar kaire, kurios kietai suvaržytos savo politinių doktrinų. Marksizmas iš viso lietuvių tautai nepriimtinas, ypač turint galvoje jos

charakterį bei socialinę struktūrą. Todėl LRS marksizmą, kaip toki, atmeta.

LRS vis didesnio dėmesio silaukia lietuvių priaugančios kartos, jaunimo tarpe. Suvažiavime pasisakyta už tai, kad reikia daugiau dėmesio kreipti į neorganizuotą visuomenę, ypač tą, kurią esamos politinės partijos bei grupės nesužavi.

Atkreiptas dėmesys ir į spaudą. Pasidžiaugta, kad Vienybė nesigaili LR Santarvę savo skilčių. Iškelta mintis, kad reikėtų pasirūpinti, jog ir kituose lietuviškuose laikraščiuose, kur galima, LRS temomis straipsnių atsirastų. Santarvės žurnalas nuo ateinančių metų išeis kas mėnuo.

LRS Amerikos rytinių pakraščių sąskrydis gavo visą eilę sveikinimų. Iš savo pusės sąskrydis pasveikino JAV prezidentą Eisenhowerį, valstybės sekretorių Dulles, sen. Kerstena, JAV ambasadorių Jungtinėse Tautose Lodge, Connecticut valst. gubernatorių, Lietuvos Diplomatijos šefą St. Lazoraitį ir per jį visą mūsų diplomatiją, min. P. Zadeikį, min. K. Balutį, prof. Myk. Biržišką, rašyt. Igną Šeinių, L. Karių "Ramovės" pirm. gen. Plechavičių, Amerikos Lietuvių Tarybą, LRS Vyriausią Komitetą ir kt.

Be to, priimta rezoliucija, kurioje primenama, jog lietuvių tauta bolševikinio okupanto sistemingai žudoma ir naikinama ir pergryveną neišvair-

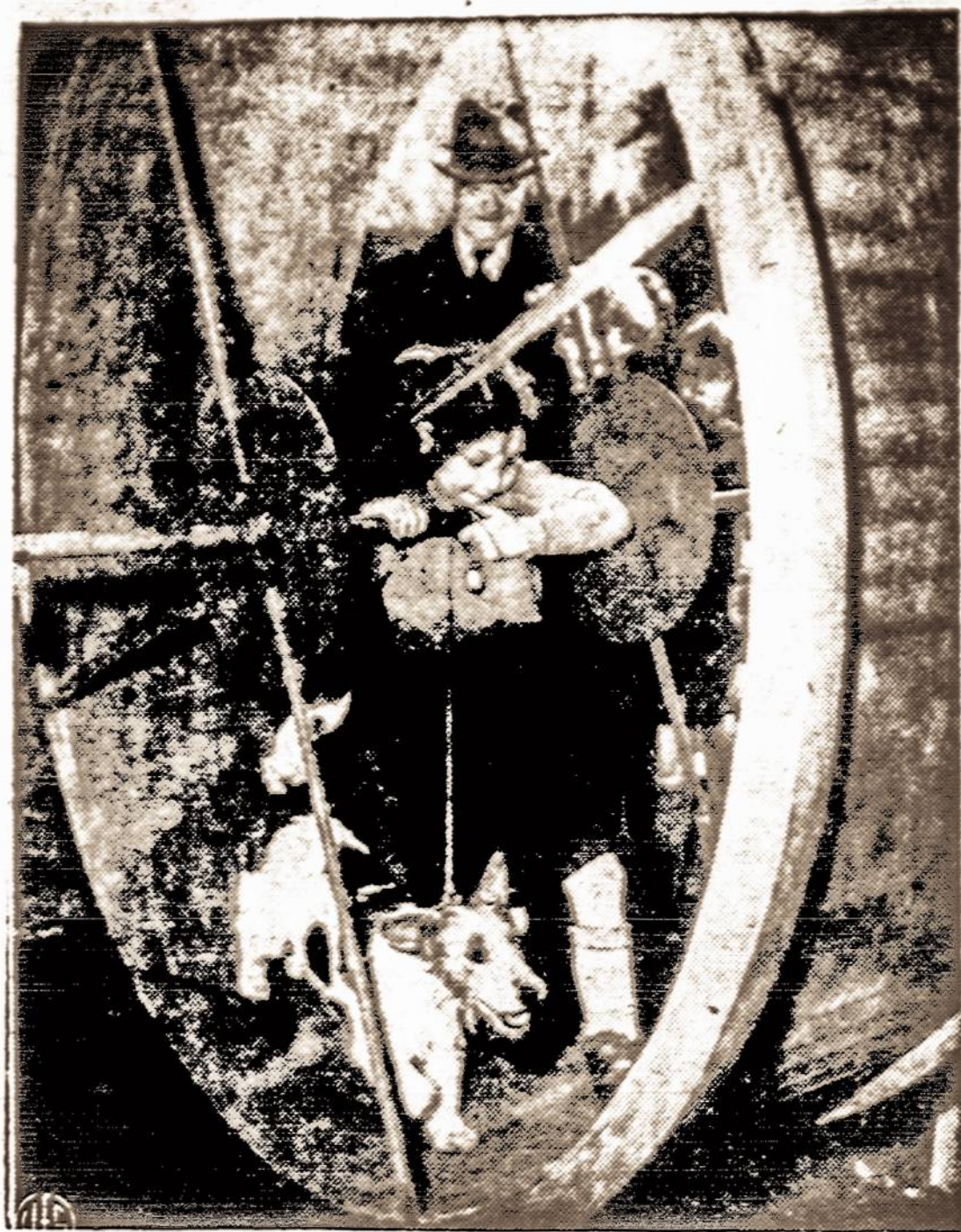
duojamos vergijos dienas. Reikšminga padėka JAV vyriausybei, kuri šį pavergimą smerkia, yra ištikima nuosirdžios demokratijos, žmogaus laisvės bei tautų apsisprendimo principams ir stovi pavergtųjų tautų išlaisvinimo kovos avangarde.

Suvažiavimas priimtoje rezoliucijoje kvietė visą lietuvišką išėiviją palikti neusalyje visus šiam metui neesminius politinių bei socialinių įsitikinimų skirtumus ir sutelkti visas jėgas Lietuvos išlaisvinimo kovai.

Tiek praelyje, tiek dabar pagal išgales rėmusi krašto rezistencija, LR Santarvę primena, kad šiai veiklai yra reikalingos labai gausios materialinės priemonės, todėl kviečia lietuvišką išėiviją aktyviai dalyvauti tų priemonių telkime. Be to, primenama, kad ne akimirka negalima užmiršti, jog sunkiausiai ir svarbiausiai lietuvių tautos išlaisvinimo kovos našta prieš okupantą neša didvyriškai kovoję mūsų broliai bei sesės Lietuvoje, suvažiavimas reiškia jiems gilia pagarbą ir savo ištikimybę jų žūtubūtinės pastangos, kiek galint, remti.

JAV rytinių pakraščių LRS sąskrydis Waterbury praėjo darmaže ir darbingoje nuotajkoje. Dalyvavo apie 70 atstovų ir svečių, jų tarpe nemažai iš New Yorko. Sąskrydis baigėsi šeimynišku pobūviu — pietumis.

J. Sakinis



Frankfurtas turi šunims žaisti aikštę.

## KAS NUTARTA VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIME?

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas 1953 m. lapkričio 26 d. Lietuvių Auditorijoje Chicago, apšarstęs Lietuvos laisvinimo uždavinį, specifinius Vilniaus krašto klausimus ir Sąjungos organizacinius reikalus, nutarė:

1. Išryškinti, kad Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos yra dalis ir tesa tos rezistencijos, kuri Vilniaus krašte buvo ir tebėra vedama už Lietuvos Laisvės su sostine Vilniumi.

2. Glaudžiai bendradarbiauti su Vyriausioju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, Laisvosios Lietuvos diplomatais, Amerikos Lietuvių Taryba ir kitomis organizacijomis, siekiančiomis Lietuvos išlaisvinimo ir suvereninių teisių vykdymo grąžinimo lietuvių tautai savo žemėje, o taip pat uoliai talkininkauti joms, reiškiant Vilniaus krašto gyventojų tikrąjį nusistatymą.

3. Reikšti pageldavimą, kad Lietuvos laisvinimo darbe būtų pašalinti visi nesklaidumai, kurie kenkia tam darbiui, silpnindami mūsų pagrindines institucijas ir dezorganizuodami patriotine visuomenę.

4. Pavesti Sąjungos Centro Valdybai daryti reikalingus žygius, kad atitinkamoje Lietuvos išlaisvinimo besirūpinančiose bendrinėse organizacijose dalyvautų atstovai taip pat Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos, kaip veikios ir tebeveikiančio rezistencinio vienetė.

5. Rinkti medžiagą, reikalingą Vilniaus krašto tikrajai paie-

dėčiai nušviesti ir atremti visus kėslus, nukreiptus į Vilnių ir sritį, organinę Lietuvos dalį ir amžiną jos sostinę.

6. Sustiprinti organizacinius ryšius ir išplėsti skyrių tinklą siekiant apjungti visus emigracijoje esančius Vilniaus krašto lietuvius.

7. Organizuoti lietuvių gyvenamose kolonijose parengimus, kurie išryškintų Vilniaus kultūrinę vertybę ir momentus, susijusius su Vilniaus istorija bei tradicijomis.

8. Skatinti kūrybą Vilniaus temomis, savo iniciatyva leisti literatūrą Vilniaus krašto reikalais ir remti kitų leidžiamą tokią literatūrą.

### MŪSŲ PADANGEJE

New Britain, Conn. — Vietos L. Bendruomenės Apylinkės valdyba išleido platų atsisaukimą ir lietuvių gyventojus, kviečiant įsirašyti narius. Vietos apylinkė ne tik prigijo, bet ir auga. Ypač namoma parenti apiešią kultūrinį dirvoną. Atsisaukimą gaus kiekvienas lietuvis.

Vienybės 48 Nr. buvo klaidingai atspausdinta Juozo Dlugausko pavarde. Daug kas nušėbo dėl nevykusio "pakaitalo", kuris buvo padarytas korektoriaus. Juozo Dlugausko medžio apdirbimo įmonė iškūrė dabar 24 — 26 Hartford Ave. Įmonė naujai atremontuota, gerai atrodo ir pasiryžusi plačiam patarnavimui.

Hartfordo ir New Britain miestų lietuvių organizuoja naujų vyrų chorą. Dirigentais bus Marijošius ir Petkaitis. Jaunų vyrų čia yra pakankamai, tai reikia tik ryžtingumo ir turėsime savą gražios dainos populiarintoją.

Linkėtina jauniems organizatoriams sėkmės.

### KARLONAS Funeral Home

Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.  
280 CHESNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN.  
Tel. 9-1181

### QUALITY MARKET

VICTOR ABCUNAS, Sav.  
356 PARK STREET, NEW BRITAIN, CONN.

### THOMAS MATAS

REAL ESTATE  
81 Fox Street Waterbury, Conn.

### WALLY'S RESTAURANT

Gerai žmonės, gerai gėrimai, geras maistas  
865 BANK STREET WATERBURY, CONN.  
Tel. 3-9838

## Ar reikėjo taip pikta rašyti?

Vienybėje, 48 nr., p. Vytautas Ogilvis iš Detroito, visiskai "sutrūpė" Lietuvos teatro aktorę Arlauskaitę-Mikšienę ir jos vadovaujamą meno kolektyvą.

Buvau aš irgi su tais "501" žiūrovų, kai lapkričio 7 d. buvo pastatyta Grūso "Tėvas". Kai Arlauskaitė stato veikalą, tai jau salė esti visada perpildyta. Ir tada žmonės netilpo. Po vaidinimo, apie 10 minučių, visa salė, žinoma, be p. Ogilvio, kaitino dėtus, kol pagaliau iškvietė Arlauskaitę. Tai buvo karščiausias detroitiečių padėkos jausmas aktorei — režisorei ir meno kolektyvui už gražų pastatymą.

Windsoro apylinkės (Kanadoje) lietuvių bendruomenės pirm. Jonuška vaidintojus pakvietė pas save, ir, kaip girdėjome, irgi gražiai pavyko. Aktorė Arlauskaitė atsisako užmokescio už darbą, ir jai skirtą sumą skiria Lietuvos laisvinimo reikalams. Jos vadovaujamas meno būrelis, ne be žingsniais, bet šuoliais daro pažangą.

Štai, gruodžio 12 d., erdvioje ukrainiečių salėje stato "Kudirką". Dekoracijos meni-

### KNYGOS, KURIAS MYLI IR PROTAS IR SIRDIS

Tinkamiausias ilgimės žiemos vakarams ir Kalėdų dovanoms KNYGOS gaunamos iki Naujų Metų beveik už pusę kainos.

CIKAGOS SESĖLIAI — septynios novelės, baisesnės už Upton Sinclair'io Raista, iliustruotos, 316 psl. Kaina \$3.00.

SLIAPTARNIAI. Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakyta apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuviybės. 652 psl., Jono Šilupo, "dėdės" Šerno ir kun. Dembskio atvalzdai, kaina tik 3 doleriai.

SIRDIES RŪMAI. Am. lietuvių gyvenimo romanas, pirmas apie širdį, iliustruotas, 450 puslapių, kaina 4 doleriai.

Visos 3 knygos tik už 9 dolerių! Bet šita beprotiška! Numušta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kaskite į voka \$8.00 ir siųskite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmokame.

ninko Melniko. Ruošia Detroito skautai, gautą pelną skiria Vasario 16-sios rūmų pirkimui.

Ponas Ogilvis, nejaugi mūsų meninėms jėgoms mažą darbo Detrote? Tamsta be pasigailėjimo krėbė ir dribtelėjai tiem meno darbininkam, kurie nei tamstai, nei antram meno kolektyvui, kurlame dirbi, be gero, nieko daugiau nelinki.

Šitokių šmeižtu aktorė Arlauskaitė, meno būreliui, vis tiek spyglio neįvairyst.

Nekaiškokim dėl asmeninių išskaitavimų baslio ir ratus.

V. Tamošūnas

### BOSTONIEČIAI DARIAUS GIRĖNO PAMINKLUI

Minėdamas Dariaus ir Girėno 20 m. skridimo sukaktį ir norėdami paremti ruošiamą jiems statyti paminklą Brooklyn, trys SLA kuopos 365, 308, ir 328, talkinant J.M. Tumavičienui, suruošė rugsėjo 6 d. gegužinę Raynham, Mass. Sioje pramogoje nuo Brooklyn Paminklo Komiteto specialiai dalyvavo adv. S. Briedis, tikslu supažindinti bostoniečius su paminklo reikalu.

Tos gegužinės organizatorė, J. M. Tumavičienė, dabar prisituntė paminklui statyti auką 106. 77. be to, savo laiške ji rašo:

"Dėkojame adv. S. Briedžiui už atvykimą pas mus ir pasakytą gražią kalbą. Linkime visi geriausio jūsų Komitetui ir pasisekimo pastatyti gražiausią paminklą Dariaui ir Girėnui.

## JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Jeronimo Cičeno VILNIUS TARP AUDRU, didžiulė apie 570 pusl. knyga, vaizduojanti Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių vargus ir kovas už savo teises lenkų okupacijos metu. Knyga iliustruota Vilniaus ir Vilniaus krašto vaizdais, su žemėlapiais, gausi apybraižomis, intriguojanti aprašymais, būtina kiekvienam, besidominciam Vilniaus problemomis. Knygos kaina 5.00 dol., su kietais viršeliais 1 dol. daugiau.

Luigi Pirandello PIRMOJI NAKTIS, pagarsėjusio italų rašytojo ir Nobelio premijos laureato novelių knyga. 121 psl. kaina 1.50 dol.

Prosper Merimee KOLOMBA, žymaus prancūzų klasiko romanas iš žiaurių vandettos (kraujo kešto) papročių nu. siaubtos Korsikos valdzais ir žiaurios gyvenimo spalvingumu, 221 psl., kaina 2.25 dol.

VISOS ŠIOS KNYGOS GAUNAMOS LEIDYKLOJE IR PAS MŪSŲ KNYGŲ PLATINTOJUS

### TERRA

748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

### PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA  
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.  
113 SOUTH 34th STREET  
Arti Pennsylvania Universiteto

### PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKERIAI — ALUS  
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

### ADAMS' CAFE

RESTORANAS IR BARAS  
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.  
Tel. PO 5-9785

### TRAUN'S BAR

AUGUST TRAUEN, Sav.  
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.  
Tel. PO 5-9586

### LADOTUVIŲ DIREKTORIAI

### JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSFD PENNA AND NEW JERSEY  
1601-2 So. 2-nd Street PHILADELPHIA PA Tel. DE 4-5136

### CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)  
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Popiar 4116  
PHILADELPHIA, PA.  
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erovi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausį pataršavimą.

## UNION BRONZE FOUNDRY

### High Grade Bronze Castings STANLEY SKIKAS

SAVININKAS  
(Pėda nuo Union Avenue)  
Bridgeport, Conn.  
TEL: 3-4696



Kurie norite įsigyti vasarnami ar ūkį ir sveikam kalnų ore ilgiau gyventi prie upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondack kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei paroduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.

M. Kerbelo ir sūnaus istaiga,  
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1654

## LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CENTRAS CHICAGOJE

Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.

### KETURIOS SALES

Išnuomojamos vestuvėms ir šlaip pobūviams su maistu ar be maisto.

Seštadieniais ir sekmadieniais šokiams groja BALIO PAKSTO ORKESTRAS

## LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS  
Tel. Victory 2-6172

## LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE

Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoj. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.

Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, Telefunken Europai klausyti radijo aparatai

Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.

## FURNITURE CENTER Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI  
[monės vedėjas Jūstas Lieponis]

3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois  
Tel. Victory 2-4226

A. MIEŽIS  
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS  
2207 N. 2nd STREET,  
PHILADELPHIA, PA.  
REgent 9-4156

SIMON'S CAFE  
S. KRAUCIUNAS, Sav.  
Pirmos rūšies maistas  
DU BARAI  
Šokiai penktadieniais ir šėtadieniais  
26 ANDOVER STREET,  
LOWELL, MASS.  
2-8568

## NAUJA GYDUOLĖ



Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišlinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškių ligų ir nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišinyje yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

ALEXANDER'S CO.  
414 WEST BROADWAY,  
South Boston 27, Mass.



PRIEŠ 16 METŲ MIRĖ

# GENEROLAS SILVESTRAS ŽUKAUSKAS

## Pirmasis Lietuvos kariuomenės vadovas. — Jo vadovaujama, Lietuvos kariuomenė sumušė lenkus prie Giedraičių. — Amerikos lietuvių 1927 metais jam padovanojo auksinį kardą.

Neseniai sukako 16 metų, kai mirė (1937 m.) pirmasis Lietuvos kariuomenės vadovas generolas Silvestras Žukauskas.

Gen. S. Žukauskui keturis kartus teko imtis Lietuvos kariuomenės vado pareigų. Kai tik "Tėvynei" gresdavo ar rimtas pavojus, ar buvo reikalinga kariuomenei labiau patyrusi vado ranka, vis tekdavo šauktis gen. Žukausko pagalbą. Kai reikala susitvarkydavo, jis vėl iš kariuomenės pašaukdavo į atsargą, tartum laikinam pofilsui, tačiau iš savo akių neišleisdavo mūsų kariuomenės gyvenimo ir jos pažangos.

Kariuomenės įkūrimo 35 metų sukakties proga tenka kad ir trumpu žodžiu prisiminti jo asmeni, glaudžiai susijusi su Nepriklausomybės kovomis.

Gen. S. Žukauskas gimė 1860 m. gruodžio 31 d. Panevėžio apskr. Doveniškių kaime. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, o paskui įstojo į Vilniaus (rusų) karo mokyklą. 1887 m. gegužės 15 d. jį baigęs ir likęs karininku, tarnavo Vilniaus karo apygardos dalyse. 1914 m. prasidėjus pirmajam didžiajam karui, jis vadovavo 314 pėst. Naujojo Sokolo pulkui, kuris kariavo su vokiečiais Lenkijoje prie Varšuvos ir Plocko, Lietuvoje prie Dubyos ir Radviliškio, Latvijoje ir kitur. Tose kautynėse buvo du kartus sužeistas. 1915 m. rudenį buvo paskirtas brigados vadu ir pakeltas į generolo majoro laipsnį, o 1917 m. buvo paskirtas rusų diviziono vadu. Kurį laiką ėjo ir XIII korpo vado pareigas.

1918 m. galė gen. Žukauskas, palikęs savo šeimą Ukrainoje (Kijevė), grįžo į Lietuvą ir Vilniauje rado jau steigiamą Lietuvos kariuomenę. Lietuvos vyriausybė tuojau pasikyrė gen. Žukauską krašto apsaugos ministru, tačiau nei galėjo teko šias pareigas eiti — netrukus sunkiai susirgo ir jį pakeitė karininkas Velykis (vėliau generolas). Pasveikęs vėl stojo į Lietuvos kariuomenės tarnybą. 1919 m. nuo balandžio 26 d. iki gegužės 2 d. buvo generalinio štabo viršininku, o paskui iki 1919 m. spalio 7 d. kariuomenės vadu. Tame laikotarpyje ėjo sunkios Lietuvos kariuomenės kovos su bolševikais.

Gen. Žukauskui vadovaujant, rugpjūčio mėn. pabaigoje bolševikai buvo galutinai išvyti iš Lietuvos ir Lietuvos kariuomenė, įėjusi į Latviją, surtojo prie Dauguvos krantų ties Daugpiliu.

Apie tas kovas ir savo vadovavimą patė gen. Žukauskas prieš savo mirtį 1935 m. Karyrašė:

Didesnė Lietuvos ploto dalis buvo bolševikų užimta. Nors bolševikų kariuomenė buvo demoralizuota, bet ji buvo gerai ginkluota ir gausi. Nutariau paspausti bolševikus — pasisekė. Pasisekė ir toliau. Pirmasis pasisekimas pakėlė mūsų kariuomenės ūpą. Tai buvo beveik pirmasis mūsų kariuomenės kovos krikštas. Iš pirmųjų žygių man aišku buvo, kad moraliniai mes daug aukščiau stovime, negu bolševikai, ir kad mūsų improvizuotai kariuomenei drąsos netrūkstą. Reikia tik pasiryžimo ir aukų — jėga yra. Visuomenės plati pagalba, visuomenės ir kariuomenės vienybė — taip pat jėga. Viltis neapvykė. Rugpjūčio mėn. mums pasisekė bolševikus atstumti už Dauguvos, Nemanykės, kad tai buvo lengvas žygis. Tai buvo sunkus darbas. Ir man pačiam tekdavo naktimis, išsėdus į mėšlinį ūkininko vežimą, lėkti į frontą, nes senas lauzas, Bencas, dažnai gėsdavo. Soferiui Jablonskiui ir man jis nemaža įkėrėjo. Neturtingi buvome...

Kadangi vokiečiai mėgo girtis, jog jie padėjo Lietuvai nugalėti jos priešus, gen. Žukauska apie tai rašo:

"Netiesa, kad vokiečiai savo aukomis iškovoję mums nepriklausomybę. Reikia žinoti kariuomenės, ypač jaunos, psichologiją. Pirmasis pasisekimas gali labai pavojingai ją paveikti. Todėl norėdama šiek tiek duoti atsparumo pirmajam žygiui, aš paprasčiau vokiečių kariuomenės vadą gen. von Eberhardą padėti mums. Jis sutiko. Mums padėjo viena vokiečių kuopa su baterija pastumti bolševikus nuo Pagelazių iki Ukmergės. Tuo ir baigėsi jų pagalba. Kaip aš minėjau, tas laimėjimas pakėlė mūsų kariuomenės ūpą, o tai labai svarbu karo lauke..."

1919 m. spalio mėn. pasitrau-

kęs iš kariuomenės vado pareigų, gen. Žukauskas dirbo su santarvininkų (anglų, prancūzų — amerikiečių) komisija, prancūzų gen. Nieselio vadovaujama, kuri prižiūrėjo vokiečių — bermontininkų pasitraukimą iš Lietuvos. Tačiau, kai bermontininkai buvo sumanę pasilikti Lietuvoje, gen. Žukauskas pasiūlė planą, kaip juos išvyti. Jo pasiūlymas buvo priimtas ir iš dalies įvykdytas.

Po 1920 m. vasario mėn. įvykusio Kaune, kai kuriose kariuomenės dalyse, bolševikinio kareivių sukilimo, nuo 1920 m. vasario 23 d. iki birželio 14 d. gen. Žukauskas vėl paėmė kariuomenės vadovavimą. Paskui tu pat metų rudenį, kai lenkų jėgos, gen. Zeligovskio vadovaujamos, ėmė veržtis į Lietuvą, gen. Žukauskas vėl paėmė kariuomenės vadovavimą. Pagal jo planą, buvo sumušti lenkai ties Giedraičiais ir Sirvintais ir trečia kartą apginta Lietuvos nepriklausomybė ir taikos laisvė.

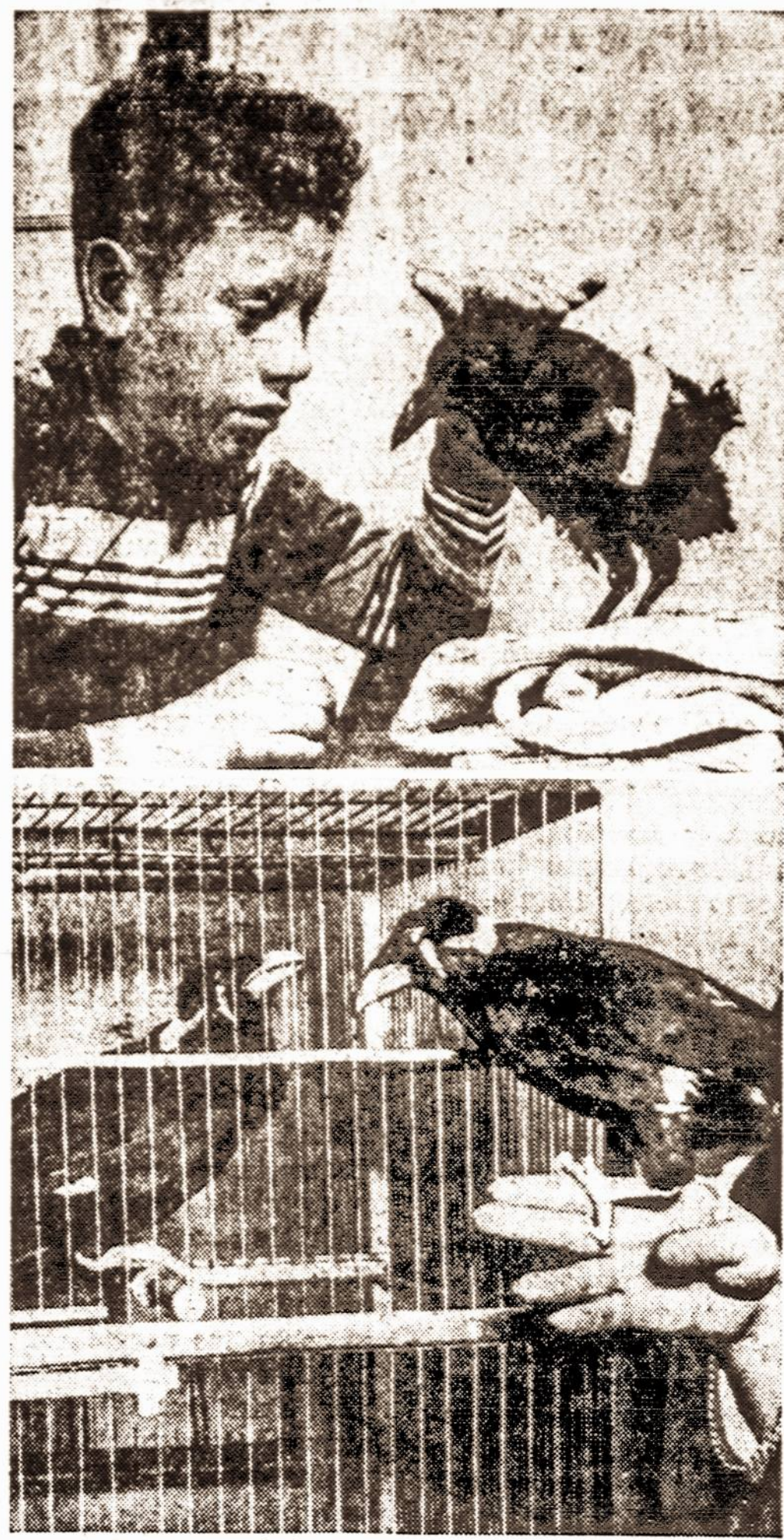
Apie šias kovas gen. Žukauskas rašo:

"Vieną gražią dieną buvo gauti žiniai, kad lenkai puolė Sirvintus ir atstūmė mūsų dalis šame punkte, ir kad devyni eskadronai, supdami mūsų karių į sparną, eina į mūsų kariuomenės užpakalį. Aišku, lenkai žinodami, kad mūsų kariuomenė silpna, buvo nutarę apkpuoti Lietuvą. Taktiškasis uždavinys lenkų buvo išspresitas neblogai — suskaldyti mūsų frontą, atsidūrus užpakalyje veikti abu sparnus ir paleisti kavalerijos mase atitraukiančią mūsų kariuomenę persekiojanti. Staigi kontrataką, prisidengus nakties tamsa, buvo vienintėlis išsigelbėjimas. Pasisekė sumušti lenkus — laimėšme, nepasisekė — bus viskas pralaimėta. Laimėjome ir visiškai lenkus sutriuškino prie Giedraičių. Ir jų noras pakartoti šį bandymą praėjo. Tai buvo svarbiausias mūsų Nepriklausomybės istorijos momentas".

1921 m. gegužės 25 d. gen. Žukauskas išėjo į atsargą, bet 1933 m. birželio 5 d. vėl grįžo į kariuomenę ir jai vadovavo iki 1928 m. sausio 26 d. 1934 m. lapkričio 23 d. gen. Žukauskas buvo išrašytas į 2 ulonų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės pulko karininkų sąrašus ir iki pat mirties dėvėjo gražią mūsų ulonų uniformą. Gen. Žukauskas buvo apdovanotas trimis Vyčio Kryžiaus ar dinais, tarp jų aukščiausiojo I laipsnio ordinu, be to, Latvijos Čekoslovakijos kariniais ordinais ir už Didžiojo karo veiksmus rusų ordinais. Amerikos lietuvių 1927 m. per Pavarasio Sąjungos kongresą buvo jam įteiktas auksinis kardas, kurį jis vėliau padovanojo Karo Muzejui.

Gen. Žukauskas buvo ne tik gabus ir patyręs karo vadovas, pirmasis Lietuvos generolas, tačiau laipsni pasiekęs dar svetimoje kariuomenėje, bet ir aukštos karinės moralės karys, sąžiningas ir ištikimas savo pasimtotoms pareigoms. Iki pat mirties matydavome jį tiesiu ir kariška. Mirė sulaukęs 77 metų amžiaus. Palaidotas Kauno evangelikų kapinėse. Karo Muzejaus sudėlyje buvo pastatytas jo paminklas — bustas. Jo vardu buvo pavadintos kai kurios Lietuvos miestų gatvės, skautai kai kurias savo drauges pavadino jo vardu ir kitokiais būdais dažnai jo vardas pagerbiamas, kuris lietuvių tautai yra brangus ir neužmirštamasis. St. Sirvyš

Antanas Trimakas, Seton Hall universiteto profesorius, duodamas savo parodymus Kongreso komitėjui, pareiškė, kad, jo įsitikinimu, sovietai jau turi deportuoti arba likviduoti asmenų sąrašą tuo atveju, jeigu jiems pavyktų okupuoti Jungtines Valstybes.



Prisijaukinęs varną, berniukas ją atnešė į zoologijos sodą supažindinti su kita tokia varna.

## VAKARŲ VOKIETIJOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

jos gyvenime, bet ir turės nemažos įtakos tarptautinėje politikoje.

77 metai, jau senatvė? Joks politikas su tokia amžiaus našta nesugebės atsispirti prieš visat tarptautinio santykių bangas ir nemažus vidaus politikos uolias? Teisingai, bet tai kancelerio Adenauerio neliečia. Dažnai nežinantiesiems patiekiamas pavyzdys, kaip tas 77 metų "jaunuolis" per priėmimo sugeba vaikinio vikrumu bėgte sukurti kokius 50 laiptų, toli palikęs savo užduosis ministerius...

Su pastikėjimu žiūrėdami į "antrąjį Bismarką" — Adenauerį, vokiečiai vis labiau išsamonina, kad tik kuo glaudžiausi santykiai su vakarais ir ypač su JAV, galės turėti lemiamos reikšmės ir jų tėvynės ir tarptautiniu požiūriu. Glaudus bendradarbiavimas su Prancūzija, abi šalys patenkimas Saaro problemos išspresimas ir ypač prancūzų baimės išsklaidymas, kiek ji liečia galimus pavojus Vokietijai stiprėjus, — tai viena sąlyga, lemiamų būsimajai naujai Europos santvarkai.

Tai sunkus rėšutas ir jį įveikti nebus lengva ir tvirtiausios valios bei stiprios sveikatos politikai. Kas gi įvyks, jei prancūzai ir Prezidento rinkimų vis dėlto nepasiryš patvirtinti Europos Gynbos Sutartis? Kremliaus pasitenkinimui ir džiaugimui dirva?

Is dalies, dėl to netektų abejoti. I visus Kremliaus džiugavimus teks įsiekti naujų priemonių ir viena jų bus dar didesnis ryšių suglaudimas tarp federalinės Vokietijos ir JAV. Tokiu atveju ne prancūzai, bet vakarų Vokietija galės pavirsti pirmuoju JAV sąjungininku.

Nėra paslaptis, kad Rytus vis tas artėjimo procesas (o jis vyksta aiškiai ir nepaliaujamai) nepaprastai erzina. Klekanti žymėnė pastanga ne tik papildyti berlyniečių skilvus, sustiprinti vak. Vokietijos ūkį, bet ypač karinai pakelti gynybą tose vakarų teritorijose, lyg raudona spalva pykdo draugas už geležinės uždangos ribų.

Kai Vokietijon buvo atgabentos 6 atominės patrankos, įsitūtas tokiam ryty Berlyne buvo pakilęs ligi tikros karštligės.

**WILLIAM VALAITIS**  
Visokerpius automobilių taisymas  
1730-E. Moyamensing Ave.  
Philadelphia, Pa.  
Tel. Howard 8-0596

## NAFTOS REIKSMĖ PASAULIUI

Inž. T. Vizgirdas

Ekonominė naftos reiksmė yra sunkiai išsivaizduojama. Tai yra milijonas, dėl kurio kilo du pasauliniai karai ir kuris dar yra viena svarbiųjų technikos sričių atities pasulyje. Naftos pramonė eina greta su atomo pramonė ir viena kitą papildo.

Ne Colorado auksas, ne Pensilvanijos anglis ir plienas patsė Ameriką ant kojų, bet tamsios spalvos skystas auksas, kuris sunkiasi iš žemės gelmių ir kurio pramonėje Amerikoje sukonzentruota bilijonai dolerių. Naftos pramonė faktinal dirguoja ne tik Amerikos, bet ir pasaulio politika.

Kad būtų aiškiau, leiskite pateikti vieną mažą pavyzdį: Amerikos ginkluotoms pajėgoms pasiekti Teheraną (Iranė) kur slepiasi milžiniški naftos turtai, reikėtų atlikti apie 8,000 mylių jūros kelio, arba pusantro mėnerio kelionės karisku transporto laivu. Tuo tarpu Sovietų Sąjungai pasiekti lengvuju tanku tą patį Teheraną reikia nedaugiau sešių valandų (apie 300 mylių). Tačiau, nežiūrint Sovietų Sąjungos imperialistiniu tikslu, Iranas šiandien yra laisva ir nepriklausoma valstybė. Is to galima daryti išvadą, jog Sovietu Sąjunga nenori trečio pasaulinio karo...

Jeigu išimti naftą iš Amerikos ūkio mašinos, greta reikės išimti didelę dalį plieno ir anglies pramonės, išimti iš apyvartos 53,000,000 automobilių, gumos pramonė, dalį stiklo, dažų, baterijų, lempų, elektros reikmenų pramonė, uždaryti tūkstančius mechaninių dirbtuvių, garų, prekybos bendrovių, laivų ir transporto bendrovių, geležinkelio šakų ir t. t.

Išėmus naftą iš apyvartos, uždarytų šimtai multimilijoninių apdraudimo bendrovių, kuriomis remiasi Amerikos finansinė sistema. Atpuktų reikšmingas šimtų tūkstančių mylių asfaltuotų kelių ir brangių autostradų. Atpuktų bilijonai dolerių, kuriuos kasmet išle-

džia automobilistai pakelėse. Uždarytų tūkstančiai viešbučių, motelių, kabinų ir pan. Uždarytų viena įdomiausių šio amžiaus pramonės šakų — aviacija, su spausminiais ir raketiniais lėktuvais, su aerodromais, angarais, meteorologijos stotimis ir pan.

Naftos pramonė atvėrė duris nepaprastai galimybių sintetiniui medžiagų pramonė. Tai tikras atities pasakų pasaulis. Trumpai suglaudus, šiandien tiesioginiai naftos pramonėje Amerikoje randa sau pragyvenimą ir uždarbį 2,000,000 žmonių, ir apie penkis kart tiek giminingose šakose.

Nė viena pramonės šaka neturi tiek milijonierių ir tokios kapitalo koncentracijos, kaip naftos pramonė, nors iš eilės ši pramonė stovi ketvirtoje vietoje (plienas, automobilai, maisto ir naftos pramonė).

Vien Amerikos šaltiniai kasdien duoda už 2,000,000 dolerių naftos. Kiek reikia žmonių ir laiko tik suskaičiuoti tą turta, kurį Amerikos gamta teikia šio krašto gyventojams?

Jeigu paskaitysime ištraukas iš slaptų W. Churchillio kalbų, pasakytų pirmojo pasaulinio karo išvakarėse ir kurios tik prieš porą metų atspausdos, mes pamatysime, kad tada, didele dalimi buvo įveikti naftos reikalai.

Geležinkelio linija, kurią vokiečiai pradėjo statyti prieš pirmąjį pasaulinį karą tarp Berlyno ir Turkijos, buvo skirta ne kam kitam kaip Artimųjų Rytų naftos šaltinių eksploatacijai.

Pagrindinis vokiečių armijų smūgis antrojo pasaulinio karo metu buvo nukreiptas ne į Anglijos salą, bet į Krymą ir Suezą. Tai keliai, iš kur teka nafta Europos apripūnimui.

Naftos reiksmė krašto ūkyje neįmanoma apibūdinti keliais žodžiais. Jei mes išimtume naftą šiandien iš Amerikos gyvenimo, šis kraštas nedaug tešiktų nuo tų laikų, kai jis dolerių, kuriuos kasmet išle-

## MAŽIAUSIO ATLYGINIMO ISTATYMAS

Neseniai suėjo 15 metų, kai įsigaliojo "The Fair Labor Standards Act", populiariai žinomas, kaip mažiausio atlyginimo įstatymas. Tai yra pirmutinis toks federalinis įstatymas nustatęs mažiausią atlyginimą, viršvalandžius, reguliuojas vaikų darbo sąlygas pas privačius darbdavius ir kuris buvo pripažintas Jungtinių Valstijų Vyriausiojo Teismo (Supreme Court) konstituciniu. Kongreso priimtas 1938 metais įstatymas uždraudė ir panaikino "darbo sąlygas kengsmingas darbininkų sveikatai, darbininkumui ir gerbūviui"...

1949 metais šis įstatymas buvo pakeistas ta prasme, kad mažiausias atlyginimas valandai buvo nustatyta 75 centai, kad už viršvalandžių būtų mokama pusantros valandos atlyginimas ir kad į darbą nebūtų priimami jaunesni kaip 16 metų jaunuoliai. (Jei Darbo Sekretorius randa, jog darbas yra sunkus ar pavojingas jis gali šios rūštes darbininkų amžių pakelti į 18 metų kategoriją).

Tikrumoje 75 centų mažiausias atlyginimas Amerikos pramonės yra seniai "sulaužytas". 1953 m. gegužės mėn. statistiniai duomenimis, patiektais Darbo Departamento, tvirtinama, jog eilinio Amerikos darbiniko atlyginimo vidurkis yra nei daugiau, nei mažiau

kaip...1. 76. Tačiau įstatymas laikosi 75 centų normos, kad apsaugotų šalies vargingiausias, nesusiorganizavusius darbininkus.

Minimas įstatymas galioja specifiniai darbininkams, kurie dirba taip vadinamoje tarpvalstybinėje pramonėje ar prekyboje. (Telefono, telegrafo ir viešųjų įstaigų darbuotojai, kaip pavyzdžiui, yra tarpvalstybinėje veikloje, nors jie ir nieko negamina).

Apskaiciuojama, jog įstatymas globoja apie 20 milijonų darbininkų. Šalia to milijonai kitų darbininkų yra apsaugoti paskirų valstybių nuostatais. Federalinis įstatymas betgi 75 centų normą nustato ne šikarto. Duodamas laiko darbdaviams atitinkamai susitvarkyti, įstatymas iš karto mažiausiu atlyginimu nustatė 25 centų ribą pirmiesiems metais, 30 centų sekantiems šešems metams, po kurių įsigaliojo jo 40 centų norma.

Palaiptnui buvo nustatyta ir darbo valandų savaitės skalčius. Iš pradžių buvo 44 valandos, po 42, ir tada į dabartinę 40 valandų darbo savaitę.

Istatymas griežtai draudžia ir baudžia "privalomąjį" vaikų darbą pramonėje ir prekyboje kurių gaminiai ar produktai naudojami visoje federacijoje. "Privalomu" darbu laikoma, jei dirba vaikai jaunesni kaip 16 metų (14 — 15 metų vaikai betgi gali dirbti taip vadinamą "part time" darbą tam tikrose darbo rūšyse atliekamu nuo mokslo valandomis. Šis darbas turi būti lengvas ir saugus).

Vaikų Apsaugos minėto įstatymo dalis negloboja vaikų, kurie dirba žemės ūkyje savo tėvų ar kaimynų ūkiuose, vaikų dirbančių teatruose, kaip artistų, jaunesnių kaip 16 metų vaikų, kurie dirba pas tėvus, bet ne imonėse, kasyklose ar pavojingame darbe, laikračių išnešiotųjų.

**SVEIKIAUSIA KALĖDOMS DOVANA**  
**BŪKITE SVEIKI.**  
Draugui ir sau sveikatos knyga—vadovas kurią parašė ir jau išleido Dr. Steponas Biezis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbėjį sveikatos išlaikymo dėsni: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.  
Ši svarbi knyga privalo rasti kekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisistimtu. Tuoju užsisakykite. Užsakymus siųskite knygos autoriui:  
**DR. S. BIEZIS, 3241 W. 66 Place, Chicago 29, Ill.**  
Telefonas—Republic 7-7868.

**REIMANN & BRESSE**  
Didžiausia vokiečių baldų prekyba  
AUKŠTOS KOKYBĖS BALDAI  
Didelis baldų pasirinkimas  
7-niuose aukštuose  
Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salionams  
virtuvėms ir t.t.  
1495 3rd Ave. (Tarp 84 ir 85 gatvių)  
Tel. RE 4-7040-41 New York 28, N. Y.  
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 sešt.

**JOIN OUR NEW CHRISTMAS CLUB NOW.**  
Latest Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly  
On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000  
Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.  
**THE Kings County SAVINGS BANK**  
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.  
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue  
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.  
Member Federal Deposit Insurance Corporation



**LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA - GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA!**

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar nevēlū Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti. Nei viena svetima enciklopedija neduoda tiek lietuviščių žinių, kiek ji duoda šioji.

Lietuvių Enciklopedija galima užsisakyti šiuo adresu: L. E. Leidykla, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Lietuvių Enciklopediją platina leidyklos igalioti atstovai, tad galima ir per juos L. E. prenumeruoti.

Lietuvių Enciklopedijos I-jo tomo nedidelį likutį leidykla dar turi. Kas norėtų tą tomą gauti — prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti \$7.75, iš užsienio \$7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

**TINKAMIAUSIA KALĖDŲ DOVANA**

sau ir artimiesiems.



Jau atspausdinta ir parduodama buv. Lietuvos Pinigų Kalkylos vedėjo Jono K. Kario originali knyga:

**"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI"**  
(istorija ir numizmatika)

Tai puštelio šimto puslapų niekad nesenstančių žinių, papildytų ir paryškintų 160-čia iliustracijų.

Salia gyvo faktų aprašymo, čia skaitytojas pamatys Rusijos caro, Vokietijos kaizerio, Sedos apskr. "Kreismann", Panevėžio Darbininkų Tarybos (1918), bermontininkų, Kerensko, Dūmos, bolševikų ir kt. pinigų pavyzdžius: čia jis ras visų

Ostrublių, Ostmarkių bei Aukšinių ir Litų banknotų ir monetų atvaizdus.

Issami anglų kalba santrauka daro šį veikalą įskaitomą ir kalbantiems angliskai.

Knyga atspausdinta liuksusiniame popieriuje ir aplenkta puošniu viršeliu. Nežiūrint didelių spaudos kaštų, ji parduodama tikslai už 5 dolerius. Platintojams — 20%.

Užsakymus, pavieniui ir grupėmis, siųskite šiuo adresu: Jonas K. Karys, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn. Arba kreipkitės į vietos knygy platintojus.

**86th ST. CASINO TEATRAS**

210 EAST 86th ST. Tel. Regent 4-0257 BUTTERFIELD 8-0561  
Gruodžio mėn. nuo 11 iki 17 dd.

Premjera Amerikoje

**Koenigin der Landstrasse**

Angelika Hauff, Rudolf Prack, Ditta Donnah ir Alvin Skoda

**Heute macht die ganze Welt Musik fuer mich**

("MEINE FRAU TERESA")

Elfie Mayerhofer, Hans Soehner, Mady Rahl ir H. Paulsen  
Nauja savaitės apžvalga

**TIKRAS LIETUVISKAS GINTARAS**

AUKSCIAUSIOS KOKYBĖS — SENOS IR NAUJOS MADOS  
Karoliai, auskarai, žiedai, apžangės, sagos ir t.t.  
Užsakymai priimami paštu ir telefonu. Įstaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama:

AMBER GUILD, LTD.

80-19 31 Ave. Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855  
Šios firmos gintaro išdirbėjus gali gauti: Jonas Karvelis,  
3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

**KALĖDOS — GRAŽIAUSIOS ŠVENTĖS!**

Dabar yra pats geriausias laikas pasirūpinti kalėdinėmis dovanomis, kurių didžiausias pasirinkimas

**JUOZO GINKAUS**

Saldainių  
krautuvėje



495 GRAND STREET  
BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9293

Vietiniai ir importuoti eglaitės papuošalai, lietuviški ir amerikoniški sveikinimo atvirukai, kišeninės plunksnos, lietuviškos gamybos Rūtos saldainiai ir kitokios dovanos vaikams bei suaugusiems.

Tel. Evergreen 6-5181

**KARL EHMER — PORK STORES**

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:

- 68-38 Myrtle Avenue 185-24 Horace Harding Blvd.
- Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
- 68-38 Forest Avenue 219 Jamaica Avenue
- Ridgewood, N. Y. Queens Village, N. Y.
- 136-59 Roosevelt Avenue 176 Rockaway Avenue
- Flushing, N. Y. Valley Stream, N. Y.
- 60-04 Woddside Avenue 4380 White Plains Road
- Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.
- 19 West Post Road
- White Plains, N. Y.

MAIN STORE

6802-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

**WINTER GARDEN TAVERN, Inc.**

(Kabaretas)

BARAS, RESTORANAS,

SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams etc.

Vyt. BELECKAS, savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood



**ADOLFO SCHRAGER'IO**

SCHRAGER'IS ASMENIAI

SUTVARKO VISUS REIKIAMUS FINANSAVIMO PALENGVINIMUS  
Apžiūrėkite baldus ir ištikinkite, kaip verti tie baldai prašomos kainos.  
Didelis pasirinkimas vienerių ir dvigubų lovų, miegamųjų, salonų ir valgomųjų kambarių baldai, virtuvės baldai, ištraukiami baldai, paveikslai ir kita namų apyvokai.

Jei gerus ir gražius baldus nori — juos gausi pas Schrageri!

1647 Second Ave., N.Y.C.

(Tarpe 85 ir 86 St.) Tel. RE 7-2850

**WAGNER THEATER**

KASDIEN DVI FILMOS VOKIECIŲ KALBA

PASAULINĖ KRONIKA

Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei

110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.

Patogus privažiavimas: Tel. HE 3-2613

Kasa atidaryta 1 val. kasdien. BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

**POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS**

SALE SEIMYNNĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9737

Telefonas: Evergreen 7-7411

**LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA**

KLEEN KOAL COAL CO.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Gyvenamoji vieta:

65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.

Telefonuoti po 5 val. vakarais

**LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI**

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-4335

Koplyčia Laidotuvėms

**MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME**

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON,

Direktorius Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

**JUOZAS GARŠVA**

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas, Evergreen 8-9770

**SHALINS FUNERAL HOME**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

**MARCY FUNERAL HOME, Inc.**

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

(KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

Evergreen 7-4774

**PATRICK FUNERAL HOME**

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY

Telephone Linden 2-4119

**ROGERS FUNERAL HOME**

P. RADZEVICIUS, Direktorius

Telefonas, STagg 2-4409

410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

**Estate of A. J. VALANTIEJUS**

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja

automobilinius įvairiems reikalams

**Namų pardavimui**

TURIME PIRKĖJŲ didesniems bei mažesniems žemės sklypams. Pageidaujama, kad būtų Long Islande, Westchester County arba šiaurinėje dalyje New Jersey valstybės. Galime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebūtini. Kas turite sklypą ir manote jį parduoti, kreipkitės pas ORMAN & MICHELSON, 111-15 Jamaica Avenue, Richmond Hill, N. Y., arba telefonuokite Virginia 9-0842. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais raštinė uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON  
Real Estate - Insurance  
111-15 Jamaica Avenue

Telefonai  
VI 7-4111 — FL 4-2729 — VI 9-0842

AUKSINĖ PROGA už pusę kainos nusipirkti namus Jersey City, N. J. Du butai, dvi krautuvės, 14 kambarių, Centralinis šildymas ir visi patogumai. Mėnesinės pajamos 450 dol. Savininkai išvyksta. Dėl informacijų telefonuoti: EV. 8-1805.



79 Warren St. Tel. BEEcham 3-6828

**LIETUVIAI ADVOKATAI**

ST. BREDIS, JR.

77 Sheridan Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

AP. 7-7083

WM. J. DRAKE

(DRAGUNAS)

85-03 Wareham Pl.

JAMAICA ESTATES 3, N. Y.

Jamaica 6-7272

KESTUTIS W. MICHELSON

111-15 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL 18, N. Y.

Virginia 7-4111

ALFRED J. WENTZ

225 S. 4th Street, Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 7-8067

**GERIAUSIS INSURANCE IR REAL ESTATE**

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-0842 ir Virginia 7-4111

Evergreen 7-8067

**PIRMU KART NEW YORKE!**

LIETUVIŲ GAMINAMAS ALUS

**"BALTOJI MEŠKA"**

Alus pristatomas į namus įvairiais kiekiais ir gaunamas geresnėse užkeigose:

CH. J. MARMA  
110 MESEROLE STREET,  
Brooklyn 6, N. Y.  
Tel. EV. 4-6435

J. M. S. GINKUS, Jr.  
495 GRAND STREET,  
Brooklyn 11, N. Y.  
Tel. EV. 4-9293

WEST HAVEN BEER & ALES, Inc.  
146-152 So. 1st Street, Brooklyn 11, N. Y.  
Tel. EV. 7-5471

**GLENN'S RESTAURANT & BAR**

BARAS IR SALE

Muzika penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

Armonistas Stasys Bagdzinskas

VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE

Salė vestuvėms, krikštynoms susirinkimams nemokamai

LIETUVIS CHARLES GLENN.

219 Second Ave., (Greta 14-tos gatvės) New York City

Tel. GR 3-9865

**M. and Z AUTO COLLISION WORKS**

I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8-9794

Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA**

JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS

TREČIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.

IS WWRL, 5000 kcl.

Telefonas: Evergreen 4-9293

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.

Buys Berlyno universiteto kliniko prof. asistentas

Vyrų ir moterų aštrios ir lėtinės ligos.

RENTGENAS - ELEKTROTHERPIA

Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas

Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.

220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.

(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437



# New Yorkas ir Apylinkė

## Paš mūs

Kun. dr. S. Valiusaitis, New Yorko Balfo Vajaus Komiteto pirmininkas, praneša, kad gruodžio 20 d. (sekmadienį) 3 val. pp. Balfo patalpose, 105 Grand St., kviečiamas vajuos komiteto ir visuomenės atstovų posėdis.

Jonas Sutkaitis, ilgametis Vieniybės skaitytojas Brooklynne, šiuo metu vieši Los Angeles, Kalifornijoje, kur jis žada pastoviai apsigyventi.

Antanas Kvarčinas, brooklyniečių Kvartūnų sūnus, buvo atvykęs iš Chicago aplankyti tėvų. Kvartūnai — ilgamečiai Vieniybės skaitytojai.



Kazys Pupkis, žinomas biznierių, Liberty Tavern (106 — 06 Liberty Ave. Ozone Park, N. Y.) savininkas, ilgametis Vieniybės skaitytojas ir rėmėjas, praėitą savaitę minėjo savo amžiaus 70 metų sukaktį.

Algis Simkus, velionio Stasio Šimkaus sūnus, gyvenęs Lawrence, Mass., negalėdamas asmeniškai dalyvauti Šimkaus — Gruodžio mirties sukaktims paminėti koncerte, to koncerto rengėjams atsiuntė padėkos telegramą.

Vyt. Gedgaudas, artimas Vieniybės bendradarbis, šiomis dienomis grįžo į New Yorką.

Dail. Pr. Lapė ruošia dekoracijas A. Cronino Jupiteris juokiasi. Veikalą stato Lietuvių Dramos Studija vasario 8 ir 7.

Juozas Ginkus praneša, kad jo krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y., įsteigtas Rūtos saldinių centras. Juozas Ginkus taip pat praneša, kad šiomis dienomis jis gavo didelį Baltosios Meškos siuntinį. Tągi, norintieji gauti lietuviško alaus, dabar gali jo gauti dėžėmis ir bonkomis.

D. T. Mitchell, American Radio Co. prezidentas, su žmona Mildred praėitą savaitę išskrido atostogų į Florida.

Alfred W. Thomas, inžinierius, žinomas Maspetho veiklos, vienybės, M. Tamasauskienės sūnus, eina atsakomingas pareigas Bova Research and Development Laboratories, Flushing, N. Y.

A. Višniauskas, žinomas siuvelių kontraktoriaus, po keleto mėnesių atostogų savo farmoje, grįžo atgal į senąjį bižnį, esantį 168 Roebling St., Brooklynne.

Jonas Krunklys, Vieniybės generalinis agentas, šiuo metu laikraščio reikalais lankosi Brooklynne ir apylinkėse.

Charles Glenn, lietuvis Glens Restaurant (219 2nd Ave. New York) savininkas, praneša, kad Kalėdų švenčių proga jo restorane bus specialii programa.

Carl Fischer salėje perėitą sekmadienį buvo pamesta Herlito lietuvių — anglų kalbos gramatika. Kas rado knygą, prašomas pranešti Vieniybės administracijai.

Pajieskau apsigyvimui rimto vyro, 50 — 60 metų amžiaus, pageldaujama nerūkančio. Esu našė, 49 metų amžiaus, rimtų patirčių. J. Zinkienė, 1669 3rd Ave. New York 28, N. Y. C/o Beauty Shop.

## SĖKMINGAI PAMINĖTOS GRUODŽIO IR ŠIMKAUS MIRTIES SUKAKTYS



Gruodžio ir Šimkaus minėjimo rengėja V. Tysliaviene ir artistai: pianistė Julija Rajauskaitė-Sušienė, smuikininkas Theodore Katz, dainininkė Lionė Jodytė-Mathews ir Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė.

— Vytauto Maželio foto.

Pereitą sekmadienį, gruodžio 13 d., įvyko komp. Juozo Gruodžio ir Stasio Šimkaus mirties sukaktims paminėti koncertas jaukioje Carl Fischer salėje, New Yorke.

Kiekvienas ten buvęs Gruodžio ir Šimkaus pagerbimą įvertino kaip vieną gražiausių kultūrinių pramogų New Yorke. J. Tysliavai vadovaujant, minėjimo programa pradėjo profesorius — kompozitorius Juozas Žilevičius, kuris kalbėdamas dviem atvejais, trumpose, turiningose kalbose, analizavo Gruodį ir Šimką, kaip kūrėjus.

Toliau šėkė Gruodžio sonata smuikui ir pianui, kurią atliko smuikininkas Theodore Katz ir pianistė Julija Rajauskaitė-Sušienė. Šis stambus veikalas New Yorke buvo atliktas pirmą kartą ir tas faktas buvo paminėtas New York Times bei Tribune muzikos skyriuose, pereito sekmadienio laidoje. Gruodžio sonata, užtrukusi apie pusvalandį, publikos buvo priimta labai entuziastiškai ir visi nuosirdžiai įvertino tai, kad kitatautis muzikas taip puikiai interpretavo šio veikalą lietuviška dvasia.

Gruodžio ir Šimkaus minėjimo proga, kaip žinoma, buvo pristatyta nauja pajėgi dainininkė Lionė Jodytė - Mathews, kontraltas, kuri dainavo visų mėgtą Gruodžio Visur tylos ir Agonėlės, Dainininkę publika priėmė šiltai ir jos debiutas, jei taip galima pavadinti, tikrai buvo sėkmingas.

Vincė Jonuškaitė, Lietuvos Valstybinės Operos solistė, Gruodžio dainas bei kompozicijas dainavo dviejose dalyse. Šį kartą publika turėjo progos išgirsti dar mažai žinomą Gruodžio kūrinį: Ko čia taip ilgu, Rūta ir Vėjavalkis (Binkio žodžiai). Ešk karvute, Senelės pasaka, Aš svajoniu svajonėle, Jūra ir Mergos (Jurgelionio žodžiai) ir kt. Ešk karvute, kaip ir kitas dainas, Gruodis sukūrė ir harmonizavo iš dalies Jonuškaitės raginamas.

Ksaveras Strumskis, kaip leidėjas, beveik daugiausia yra prisidėjęs kompozitorių dainoms išgarsinti. Vien Šimkaus dainų Strumskis yra išleides apie penkiasdešimt. Ir todėl Strumskio kalba, kurioje jis paplėtė jaunystės metus, kada studijavo drauge su Gruodžiu, kaip ir jo atsiminimai apie Šimką ir jo veiklą Amerikoje, buvo labai įdomi visiems.

Iš Stasio Šimkaus kūrinijų buvo atliktos tik jo dainos, kadangi nebuvo galima gauti nei jo instrumentalinio, nei piano kūrinijų gaido. Lionė Jodytė dainavo populiaria Kur bakūžė samanota. Oi greičiau, erėčiau (iš operetės Išelis) ir Lopsinė.

Vincė Jonuškaitė pasirodė dviejose dalyse ir dainavo: Ko vėjal pučia. Vai nekukuok. Trys mane peikė. Anoj pusėj Dunojėlio. Išėjo tėvelis į žalią girle. Tamsiojoj naktelėj. Mano Gimtinė ir Kas ant žirgelio.

Vienas šio minėjimo dalyvių buvo ir fotografas Vytautas Maželis, kuris padarė papildintus Gruodžio ir Šimkaus foto portretus ir kurie buvo išstatyti scenoje.

Publikos buvo apyplinė salė ir ją sudarė tikrai rinktiniai žmonės, kurie matomi visuose parengimuose ir domisi visu tuo, kas tik lietuviška. Žmonių, be abejo, galėjo būti daugiau,

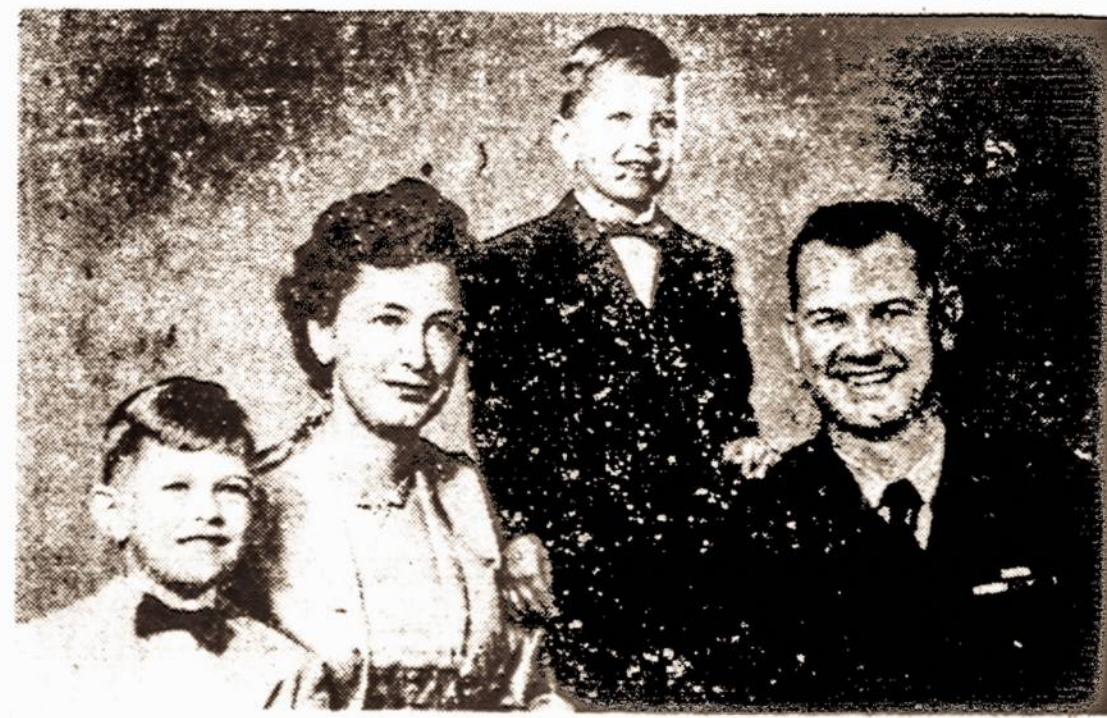
bet kaip ne kartą turėjome progos įsitikinti, tos rūšies koncertų lankytojų skaičius lietuviuose nėra didelis. Per daug didelis skaičius lietuvių yra fiziniai ir dvasiniai sustingę, per daug jų domisi tik tomis pramogomis, kurios baigiamos su užkandžiais, gėrimais, ir šokiais... Dėl šios padėties jau nepakanka kalbėti ir apgailėstauti, jau laikas ir kovoti, tuo labiau, kad tokios didelės pretenzijos reiskiamos į kultūrinių tautų eiles.

Visiems artistams ir kalbėtojams, dalyvavusiems programoje, veikėjams, padėjusiems bilietus platinti, jų tarpe: Paulinai Šimėnienė, J. Jacynai, Jurgiu Valaičiui, Antanui Grigaliūniui, Onai Valaitienei ir kt., reiskiamas nuosirdus padėkos žodis. Jų talkos dėka, įvyko tikrai sėkmingai ir gražus dviejų lietuvių kompozitorių pagerbimas.

### MOKYTOJŲ DĖMESIUI

Gruodžio 20 d. sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos mokykloje įvyks Lietuvių Mokytojų S — gos New Yorko skyriaus narių susirinkimas. Kviečiami visi mokytojai dalyvauti. Atskiri pakvietimai nesuntinėjami.

LMSgos New Yorko Skyriaus Valdyba



John Hearn, karo aviacijos pulkininkas, su žmona Stefanija ir vaikais, Bruce ir John, jam sugrįžus iš Korėjos. Pulk. John Hearn yra vienybės Alice Blake ženklas. Jo grįžimo iš Korėjos proga p-nios Blake namuose buvo surengtos sutiktuvės, kuriose dalyvavo: Albrechtai, D. T. Mitchell su žmona, Podžiai, dain. Brazil, Frances Burburliene, Vedegys, Diržiai, Bekeris, Jakščiai ir kiti. John ir Stefanija Hearn, kurie susituokė prieš 8 metus Floridoje, gyvena Baltimore, Md. Pulk. Eearn yra karjeros karininkas, baigęs West Point akademią ir antrojo pasaulinio karo metu dalyvavo Europos kautynėse.



## MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Naeikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.

Manufactures of FINE CLOTHES FOR MEN

1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y. GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

## Moterų Vieniybės jaukus pobūvis

Moterų Vieniybė, savo socialiniame susirinkime gruodžio 15 d. pagerbė į New Yorką neseniai atvykusią Metropolitan Operos solistą Algirdo Brazio žmoną Aldoną.

Šia proga Damkų rezidencijoje Woodhavene, kur pobūvis įvyko, be eilinių narių, susirinko daug viešnių. Taip pat dalyvavo, kelį netikėti svečiai, Tautinių Korporacijų Sambūrio valdybos nariai dr. Naokas, inž. Butkus, p. Rimgailienė, Paprockas ir kt. Kalboms, sveikinimams ir vaišėms baigiantis, atsirado ir dainininkas Algirdas Brazis su dailininku J. Subačium ir T. Grigaliūnu.

Aldonos Brazienės pagerbimas, įvykęs M. V. narės Povilauskienės iniciatyva, buvo jaukus ir malonus. Nemažas nuopelnas už tai priklauso Damkuvienei, Budraitienei, Povilauskieniui ir valdybos narėms Šimėnienėi, Bacevičienei, Zubavičienei, Širšienei ir kt.

### STUDENTŲ DĖMESIUI

Studentai, kurie domisi skautų korporacijos "Vytiš" veikla, jos siekais, veikimo metodais kviečiami šį sekmadienį, gruodžio 20 d. 12.30 val. atvykti į Apreiškimo parapijos patalpas, kur įvyks informacinio pobūdžio susėiga.

J. Uėnas, gyv. 315 Eldert Str. Brooklyn 27, N.Y., Tel. GL 6-2688, yra skautų draugovės draugininkas, taip pat ir Liet. Stud. S — gos N.Y. Skyriaus Valdybos Vicepirmininkas. Pas jį registruojasi visi studentai, nori dalyvauti S-gos suvažiavime sausio 2—3 d. New Yorke.

Penkios akademinio jaunimo organizacijos — atėtininkai, skautai, socialdemokratai, svečiai ir tautininkai — yra pakviestos studentų suvažiavimo metu trumpai išreikšti savo ideologijas ir supažinti visą akademinį lietuvių jaunimą su jų veiklos principais.

### MIRĖ

Gruodžio 8 d. mirė Anelė Stanaitienė 56 metų amžiaus, gyvenusi 883 Hart St. Brooklynne. Palaidota gruodžio 11 d. iš Angelų Karalienės parapijos bažnyčios į šv. Kazimiero kapus. Liko vyras Pranas ir dukterė Ona.

Gruodžio 8 d. mirė Antanina Laukaitienė, gyvenusi 197 N. 6th Str. Brooklynne. Palaidota gruodžio 12 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios į šv. Trejybės kapus. Liko sūnus Juozas.

Laidotuvių apeigomis rūpinosi S. Aromskis.

Motiejus Petkus, 74 metų amžiaus, gyvenęs 124 Cook St. Brooklynne, mirė gruodžio 3 d. Palaidotas gruodžio 5 d. Liko žmona Elena. Veilonis buvo ilgametis Vieniybės skaitytojas.

Laidotuvių apeigomis rūpinosi Ballas Funeral Home.

Išnuomojamas butas — 3 kambarių (su maudyne) ir palatpa bižnui 504 Wilson Ave., Brooklynne. Važiuoti BMT Canarsie linija iki Halsey arba Wilson Ave. Telefonas Glenmore 6 — 5913. Kreiptis kiekvieną dieną po 6 val. vak. Seštadieniais ir sekmadieniais — visą dieną.



Adv. A. J. Weslan (Vižlanskas) su žmona Marija Castel Gondolfo, Italijoje, kur yra Popiežiaus vasaros rezidencija. Adv. Weslan, kuris neseniai grįžo iš Europos, biznio reikalais lankėsi Prancūzijoje, Italijoje, Danijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje. Pasakodamas savo išpučius iš kelionės, Weslan tarp kita ko pastebėjo, kad, kur tik jam teko lankytis: Paryžiuje, Romoje, Kopenhagoje, Madride ar Lisabonoje, niekur nekalbama apie karą. Šia tema, anot Weslan, kalbama tik Amerikoje...

## Moterų Vieniybė ir Lietuvių Tautinių Akademinė Korporacijų Sambūris New Yorke ruošia

# 1954 NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ,

kuris įvyks 1953 m. gruodžio 31 d. 9 val. vak. S. Parkview Manor, Inc. salėse — 260 - 262 Knickerbocker Ave. (kampas Willoughby Ave.) Brooklyn, N. Y.

Bendros vakarienės pradžia 9.30 val. vak.

Prašome nevēluoti —

Jūsų laukia:

\*Kokteilis ir septynių patiekalų vakarienė.

Griežia A. Jazavito orkestras.

Stalus galima rezervuoti ir bilietus gauti pas visus minėtu organizacijų narius ir taip pat pas:

J. Bacevičienė, tel. GE 4-4255, A. Krulickienė, tel. MI 7-0226, J. Butkų, tel. EV 5-5562, J. Ginkų, 495 Grand St., Brooklyn N. Y., J. Sodaiki, "Gabijs" Union Ave., Brooklyn, N. Y., D. Klinga, Tautinių Klubas, 337 Union Ave., Brooklyn, N. Y., A. S. Trečioka, Real Estate, 315 Walnut St., Newark, N. J. Maloniai visų laukiame!

Dalyvavimas \$6.50 asmeniui.

Moterų Vieniybė ir Lietuvių Tautinių Akademinė Korporacijų Sambūris

1953 M. GRUODŽIO 13 D., SEKMADIENI, 12:30 VAL. P.P.

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga, tautininkaujant Lietuvos Bendruomenės Apygardai, Valdybai, APREIŠKIMO PARAPIJOS DIDŽIOJOJ SALEJE 259 No. 5th Street, Brooklyn, N. Y. ATIDARO PIRMAJĄJĄ APŽVALGINĘ

## MENO PARODA

Paroda tęsis dvi savaites. Lankymo laikas: kasdien ir sekmadieniais — nuo 12:30 val. p.p. iki 7:30 val. vak., šeštadieniais — nuo 11 val. iki 2 val. popiet, trečiadieniais uždaryta. Parodoje su savo darbais dalyvauja šie dailininkai: B. Gedvilienė, R. Ingelevičienė, C. Janušas, J. Juodis, A. Kašubienė, E. Kulbokienė, Pr. Lapė, M. Paškevičius, T. Pėtraitis, J. Subačius, R. Viešulas, A. Vitkauskaitė-Merker, W. Witkus.

Parodos Garbės Komitetą sudaro: Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, Apreiškimo parap. klebonas kun. N. Pakalnis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vacł. Sidzkauskas, prel. J. Balkūnas, plk. A. Slepetyš, Pranė Lapienė, kompoz. J. Žilevičius.

Dailininkai maloniai kviečia lietuvišką visuomenę ir svečius šią parodą gausiai lankyti. Paroda uždaroma Kūčių vakarą. Įeinant aukojama. Vaikams nemokama!

## KETVIRTA KARTA NEW YORKE SVIESOS SAMBŪRIS RUOŠIA TRADICINIŲ NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ - BALIŲ

erdviose - puošniose GRAND PARADISE SALESE

318 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Turtingos mūsų narių gražiai paruoštos vaišės Staigmenos ir meniški pajvairinimai J. Thomo orkestras — Puiki nuotaika

PRADŽIA 9.30 VAL.

Įžanga, vaišės įskaitant, ..... \$4.50 Liet. Studentų S-gos nariams .. \$2.50

Visus maloniai kviečia

SVIESOS SAMBŪRIO New Yorko Skyrius

Kad nepristigtų vietų, stalus užsisakyti prašome iš anksto Tel. UL 9-4039. Eventualus pelnas — parama studentų fondui.